

MONETARNA KRETANJA

02

2.1. Najvažnija kretanja u bankarskom sektoru

Tokom prva tri mjeseca 2025. godine bankarski sektor Crne Gore bio je visoko likvidan, premda su dnevni koeficijent likvidnosti (1,27) i dekadni koeficijent likvidnosti (1,30) na kraju posmatranog perioda imali niže vrijednosti u odnosu na isti period prethodne godine, kao i na njen kraj.

Likvidna aktiva banaka smanjena je za 0,95% u odnosu na isti period prethodne godine. Istovremeno, koeficijent krediti/depoziti uvećan je sa 0,79 na 0,86.

Ukupna aktiva banaka iznosila je 7.136,19 miliona eura i povećana je za 515,03 miliona eura ili za 7,78% na godišnjem nivou, najvećim dijelom po osnovu rasta ukupnih kredita u iznosu od 599,51 milion eura ili 14,07%. Posmatrano na godišnjem nivou, zabilježen je pad novčanih sredstava i računa depozita kod centralnih banaka u iznosu od 144,44 miliona eura ili 15,62%, kao i rast ulaganja u hartije od vrijednosti (HOV) u iznosu od 42,96 miliona eura ili 3,18%. Istovremeno, u strukturi pasive banaka, dominantno učešće od 78,90%, kao i najveći rast od 297,45 miliona eura ili 5,58% imali su depoziti (koji su iznosili 5.630,74 miliona eura).

Posmatrano po sektorima, na godišnjem nivou najviše su porasli krediti odobreni rezidentima i to u iznosu od 511,00 miliona eura ili 14,75% (što ujedno čini 85,24% ukupnog rasta kredita u posmatranom periodu). Posmatrano po namjeni, najviše kredita banaka odnosilo se na gotovinske kredite (22,06%), odnosno na kredite za likvidnost (19,15%). Banke su odobrile ukupno 502,29 miliona eura novih kredita, što predstavlja rast od 135,03 miliona eura ili 36,77% na godišnjem nivou. Dominantan dio ovih kredita, 151,89 miliona eura ili 30,24%, činili su gotovinski krediti, odnosno krediti za likvidnost sa 146,13 miliona eura ili 29,09%.

Nekvalitetna aktiva banaka iznosila je 216,66 miliona eura i smanjena je na godišnjem nivou za 67,05 miliona eura ili 23,63%, kao i njeno učešće u ukupnoj aktivni, za 1,25 pp (na 3,04%). Pri tome, nekvalitetni krediti, koji čine najveći dio nekvalitetne aktive, smanjeni su za 56,61 milion eura (ili 26,94%) i iznosili su 153,50 miliona eura, a smanjeno je i njihovo učešće u ukupnim kreditima, za 1,77 pp (na 3,16%).

Izdvojena obavezna rezerva povećana je, shodno rastu osnovice za njen obračun, odnosno depozita u bankama, za 22,60 miliona eura ili 7,90% na godišnjem nivou i iznosila je 308,65 miliona eura.

Prosječna ponderisana aktivna efektivna kamatna stopa (PPEKS) na ukupne kredite iznosila je na kraju marta 2025. godine 6,41% što predstavlja pad na godišnjem nivou od 0,22 pp, odnosno pad od 0,09 pp u odnosu na kraj prethodne godine. Kao rezultat inicijative za smanjenje kamatnih stopa na kredite građanima, koju su, na dobrovoljnoj osnovi, prihvatile sve banke, prosječna ponderisana aktivna nominalna kamatna stopa (PPNKS) na novoodobrene kredite fizičkim licima je u martu 2025. godine iznosila 6,39%. To predstavlja smanjenje od 1,50 pp u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno od 0,02 pp u odnosu na prethodni kvartal. Prosječna ponderisana pasivna efektivna kamatna stopa na ukupne depozite iznosila je 0,27% na kraju marta 2025. godine i na godišnjem nivou je nepromijenjena, dok je u odnosu na kraj prethodne godine zabilježila rast od 0,02 pp.

Ukupan kapital banaka iznosio je 926,09 miliona eura i povećan je kod svih jedanaest banaka, a na nivou sistema bilježi godišnji rast od 106,35 miliona eura ili 12,97%. Koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala bankarskog sistema iznosio je 20,14% (rast od 0,26 pp na godišnjem nivou) i bio je iznad zakonom propisanog minimuma od 8%.

Banke su ostvarile pozitivan finansijski rezultat u ukupnom iznosu od 34,17 miliona eura, što predstavlja pad od 4,50 miliona eura ili 11,63% na godišnjem nivou. Svih jedanaest banaka je ostvarilo pozitivan poslovni rezultat.

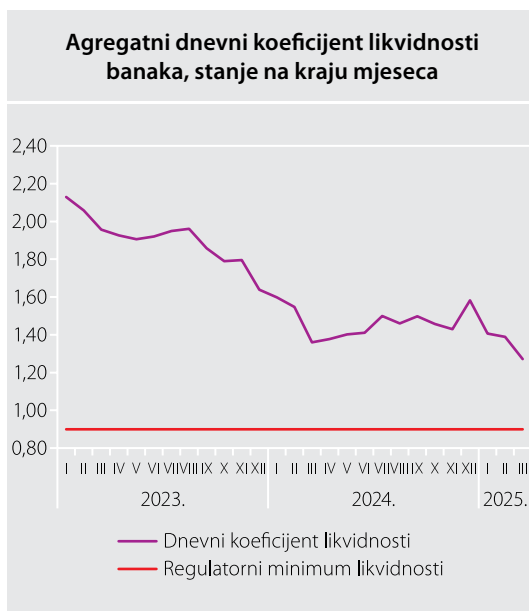
2.1.1. Likvidnost banaka

U prvom kvartalu 2025. godine, bankarski sektor Crne Gore bio je vrlo likvidan, što pokazuju osnovni pokazatelji likvidnosti koji su na agregatnom nivou bili iznad propisanog minimuma³² (grafikoni 2.1 i 2.2).

Posmatrano po bankama, svih jedanaest banaka uredno je izmirivalo svoje tekuće obaveze i imalo dnevne i dekadne koeficijente likvidnosti iznad propisanog minimuma.

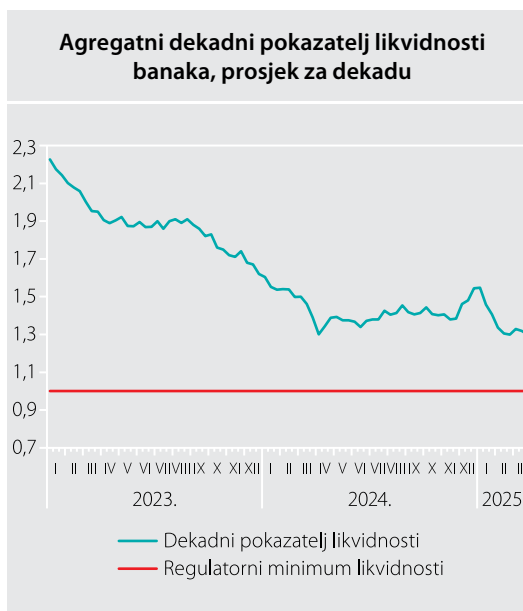
Dnevni koeficijent likvidnosti na kraju posmatranog perioda iznosio je 1,27, i imao je nižu vrijednost u odnosu na uporedni period kada je iznosio 1,36, kao i u odnosu na kraj prethodne godine kada je iznosio 1,58.

Grafikon 2.1

Izvor: Dnevni izvještaji banaka

Grafikon 2.2

Izvor: Dekadni izvještaji banaka

³² Na snazi je Odluka o upravljanju rizikom likvidnosti u kreditnim institucijama („Službeni list Crne Gore“, broj 127/20 i 140/21), kojom je propisana obaveza banaka za održavanjem minimalnih koeficijenata likvidnosti na dnevnoj (0,9) i dekadnoj osnovi (1,0), kao i minimalnog nivoa Koeficijent pokrivenosti likvidnosti bankarskog sistema (100%): (https://www.cbcg.me/slike_i_fajlovi/fajlovi/fajlovi_brzi_linkovi/propisi/kontrola/odluka_o_upravljanju_rizikom_likvidnosti_u_ki_140-21.pdf).

Dekadni pokazatelj likvidnosti na kraju prvog kvartala 2025. godine iznosio je 1,30 i bio je niži u odnosu na uporedni period prethodne godine kada je iznosio 1,39, kao i u odnosu na kraj prethodne godine kada je iznosio iznosio 1,54.

Prosječni dnevni pokazatelj likvidnosti tokom prvog kvartala 2025. godine iznosio je 1,36, dok je tokom istog perioda prethodne godine iznosio 1,51.

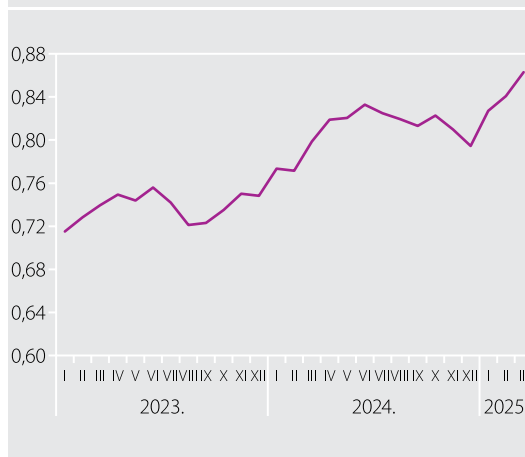
Tokom posmatranog perioda 2025. godine sve banke su uredno izmirivale svoje tekuće obaveze i imale dnevne i dekadne koeficijente likvidnosti iznad propisanog minimuma.

Na kraju posmatranog perioda likvidna aktiva banaka iznosila je 1.276,56 miliona eura, što predstavlja godišnje smanjenje od 12,18 miliona eura ili za 0,95%, dok je u odnosu na kraj prethodne godine bila niža za 394,84 miliona eura, odnosno za 23,62%. Učešće likvidne aktive u ukupnoj aktivi iznosilo je 17,89% na kraju marta 2025. godine, 19,46% na kraju uporednog perioda prethodne godine, a 23,05% na kraju decembra prethodne godine.

Koeficijent krediti/depoziti iznosio je 0,86 na kraju marta 2025. godine i viši je za 0,06 pp u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosio 0,80, dok je u odnosu na kraj prethodne godine viši za 0,07 pp (grafikon 2.3).

Grafikon 2.3

Kretanje koeficijenta krediti/depozit banaka, stanje na kraju mjeseca

Izvor: Mjesečni izvještaji banaka

2.1.2. Agregatni bilans stanja banaka

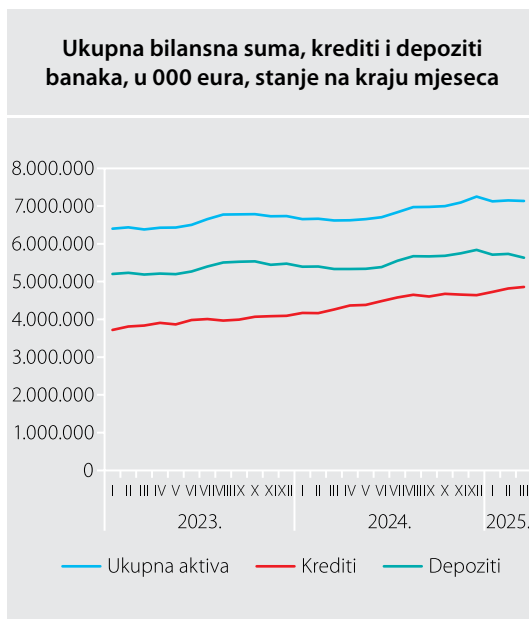
Na kraju marta 2025. godine ukupna aktiva banaka iznosila je 7.136,19 miliona eura, što predstavlja rast u iznosu od 515,03 miliona eura ili 7,78% na godišnjem nivou, dok u odnosu na kraj prethodne godine bilježi pad od 114,30 miliona eura ili 1,58%.

Na godišnjem nivou, rast ukupne aktive najvećim dijelom je rezultat rasta ukupnih kredita koji su povećani za 599,51 miliona eura ili 14,07% kao i povećanja kod potraživanja po osnovu hartija od vrijednosti u iznosu od 42,96 miliona eura ili 3,18%, dok su novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka zabilježili pad i to u iznosu od 144,44 miliona eura ili 15,62%.

Posmatrano u odnosu na kraj prethodne godine, ukupna aktiva je rasla usljed povećanja ukupnih kredita u iznosu 219,41 miliona eura ili 4,73%, kao i povećanja potraživanja po osnovu hartija od vrijednosti u iznosu od 74,16 miliona eura ili 5,63%. Međutim, kod novčanih sredstava i računa depozita kod centralnih banaka zabilježen je pad u iznosu od 427,84 miliona eura ili 35,41%.

U strukturi pasive banaka, godišnji rast ostvaren je kod depozita u iznosu od 297,45 miliona eura ili 5,58%, zatim kod ukupnog kapitala i to u iznosu od 106,35 miliona eura ili 12,97%. Takođe, rast je zabilježen i kod pozajmica, u iznosu od 90,20 miliona eura ili 37,72%, kod kategorije "ostale obaveze" u iznosu od 20,49 miliona eura ili 9,01%, kao i kod finansijskih derivata u iznosu od 548.000 eura ili 34,21%.

Grafikon 2.4

Izvor: izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Posmatrano u odnosu na kraj prethodne godine, u strukturi pasive banaka, najveći rast ostvaren je kod pozajmica u iznosu od 59,38 miliona eura ili 21,99%, zatim kod ukupnog kapitala u iznosu od 35,18 miliona eura ili 3,95%. Sa druge strane, zabilježen je pad kod depozita i to u iznosu od 208,10 miliona eura ili 3,56%, zatim kod kategorije „ostale obaveze“ u iznosu od 453.000 eura ili 0,18%, kao i kod finansijskih derivata u iznosu od 307.000 ili 12,49%.

U strukturi aktive banaka, u posmatranom periodu dominantno učešće od 68,09% imali su ukupni krediti (za 3,76 pp više u odnosu na uporedni period prethodne godine, dok su u odnosu na kraj prethodne godine bili viši za 4,10 pp). Na strani pasive dominantno učešće od 78,90% bilježe depoziti kod banaka (za 1,65 pp manje u odnosu na uporedni period prethodne godine, odnosno pad od 1,63 pp u odnosu na kraj prethodne godine) (grafikon 2.4).

Boks 2.1 – Indeks koncentracije bankarskog sektora u Crnoj Gori

Analiza nivoa koncentracije bankarskog sistema pruža informaciju o tržišnim učešćima banaka, odnosno stepenu konkurentnosti bankarskog sistema.

Tabela 1

Hiršman-Herfindalov indeks koncentracije bankarskog sistema, stanje na kraju kvartala

	2023.				2024.				2025.
	III	VI	IX	XII	III	VI	IX	XII	III
Prema aktivima	1.332,56	1.343,25	1.364,47	1.394,54	1.386,50	1.407,93	1.417,88	1.437,94	1.451,09
Prema kreditima	1.754,27	1.742,43	1.793,87	1.749,70	1.733,32	1.720,60	1.717,61	1.690,97	1.733,24
Prema depozitima	1.301,77	1.310,43	1.341,10	1.364,09	1.342,39	1.365,74	1.406,83	1.412,03	1.396,64

Za potrebe analize koristi se Hiršman-Herfindalov indeks (HHI) koncentracije koji predstavlja sumu kvadrata učešća svih banaka, posmatrano prema aktivima, kreditima i depozitima.

Vrijednost HHI ispod 1.000,00 ukazuje na nekoncentrisano tržište, vrijednost HHI u rasponu 1.000,00–1.800,00 ukazuje na umjereno koncentrisano tržište, dok vrijednost HHI iznad 1.800,00 ukazuje na nekonkurentno tržište (visoko koncentrisano, veoma visoko koncentrisano i monopolski koncentrisano).

Na kraju marta 2025. godine, HHI prema aktivima, kreditima i depozitima nalazi se u rasponu 1.000,00–1.800,00, što navodi na zaključak o umjerenoj koncentraciji³³ bankarskog sektora (tabela 1). Pri tome,

³³ Vrijednost HHI ispod 1.000,00 ukazuje na nekoncentrisano tržište, vrijednost HHI u rasponu 1.000,00–1.800,00 ukazuje na umjereno koncentrisano tržište, dok vrijednost HHI iznad 1.800,00 ukazuje na nekonkurentno tržište (visoko koncentrisano, veoma visoko koncentrisano i monopolski koncentrisano).

najveći stepen koncentracije zabilježen je kod kreditne koncentracije, nakon čega slijedi koncentracija prema aktivima, dok je koncentracija prema depozitima najniža.

Posmatrano prema aktivima, HHI je na kraju marta 2025. godine iznosio 1.451,09 indeksnih jedinica, čime je zabilježen godišnji rast od 64,58 indeksnih poena, odnosno rast od 13,14 indeksnih poena u odnosu na kraj prethodne godine.

Posmatrano prema kreditima, HHI je na kraju marta 2025. godine iznosio 1.733,24 indeksnih jedinica, što predstavlja godišnji pad od 0,08 indeksnih poena, odnosno rast od 42,27 indeksnih poena u odnosu na kraj prethodne godine.

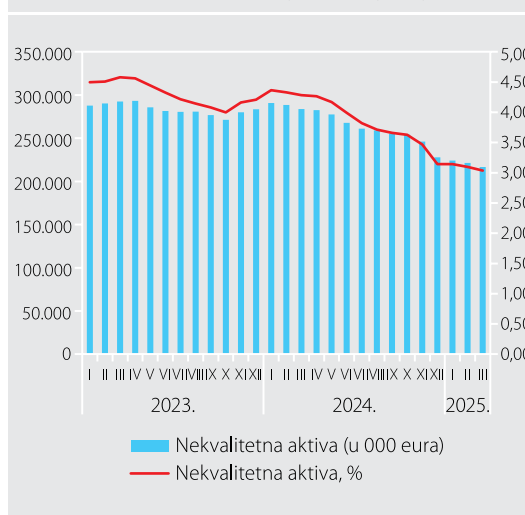
Konačno, posmatrano prema depozitima, HHI je na kraju marta 2025. godine iznosio 1.396,64 indeksnih jedinica, čime je zabilježen godišnji rast u iznosu od 54,26 indeksnih poena, odnosno pad od 15,39 indeksnih poena u odnosu na kraj prethodne godine.

Na kraju marta 2025. godine, nekvalitetna aktiva banaka iznosila je 216,66 miliona eura, što predstavlja pad od 67,05 miliona eura ili 23,63% na godišnjem nivou, odnosno pad od 11,19 miliona eura ili 4,91% u odnosu na kraj prethodne godine. Učešće nekvalitetne aktive banaka u ukupnoj aktivima banaka iznosilo je 3,04%, što predstavlja pad od 1,25 pp na godišnjem nivou, odnosno pad od 0,11 pp u odnosu na kraj prethodne godine (grafikon 2.5).

Na kraju marta 2025. godine banke su ostvarile pozitivan finansijski rezultat u ukupnom iznosu od 34,17 miliona eura, što predstavlja pad od 4,50 miliona eura ili 11,63% na godišnjem nivou. Svih jedanaest banaka je ostvarilo pozitivan poslovni rezultat.

Grafikon 2.5

Nekvalitetna aktiva u 000 eura (lijeva skala) i učešće nekvalitetne u ukupnoj aktivima banaka u % (desna skala), stanje na kraju mjeseca

Izvor: izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

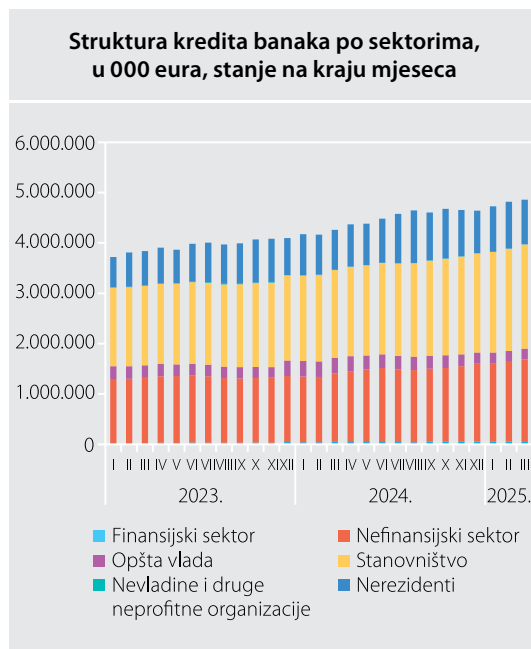
2.1.3. Kreditna aktivnost banaka

Tokom prva tri mjeseca 2025. godine ukupni krediti banaka zabilježili su pozitivan trend i rasli su prosječno mjesečno po stopi od 1,55%, što predstavlja povećanje u odnosu na uporedni period kada su rasli prosječno mjesečno po stopi od 1,33%. Na kraju posmatranog perioda, krediti banaka iznosili su 4.859,13 miliona eura, što je za 599,51 miliona eura ili 14,07% više u odnosu na uporedni period, odnosno više za 219,41 miliona eura ili 4,73% u poređenju sa krajem prethodne godine. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, zabilježen je rast kredita kod deset banaka dok je kod jedne banke zabilježen pad. U odnosu na kraj prethodne godine, rast je zabilježen kod osam banaka, dok je kod tri zabilježen pad kredita.

Sektorska struktura kredita banaka ukazuje da je na kraju marta 2025. godine najveći dio kredita u iznosu od 3.975,61 miliona eura ili 81,82% bio odobren rezidentima. U ukupno odobrenim kreditima

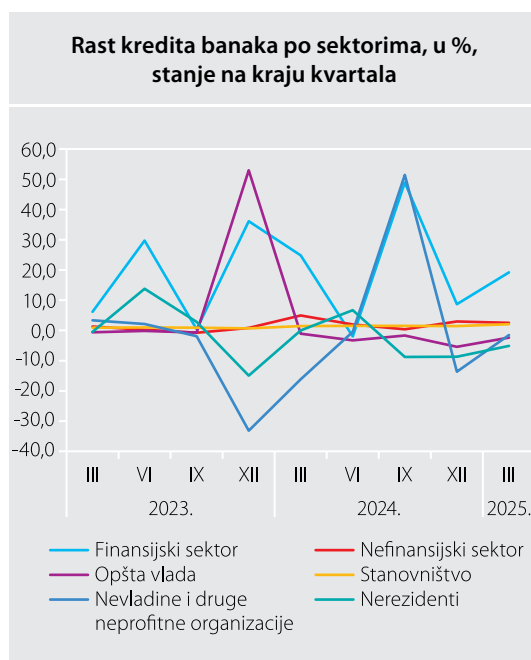
najveći udio, 42,60%, odnosio se na sektor stanovništva, zatim 33,41% na nefinansijski sektor, 4,43% na opštu Vladu, 1,28% na finansijski sektor, i 0,09% na nevladine i druge neprofitne institucije. Na kraju posmatranog perioda, krediti odobreni nerezidentima iznosili su 883,52 miliona eura i činili su 18,18% ukupno odobrenih kredita, od čega se 14,48% odnosilo na finansijski sektor, 2,52% na nefinansijski sektor, a 1,19% na fizička lica (grafikon 2.6).

Grafikon 2.6

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Grafikon 2.7

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Posmatrano po sektorima, u odnosu na uporedni period, najveći rast ostvaren je kod kredita odobrenih rezidentima i to u iznosu od 511,00 miliona eura ili 14,75%, dok su krediti odobreni nerezidentima zabilježili rast u iznosu od 88,51 miliona eura ili 11,13%. Kod rezidenata najveći rast je ostvaren kod sektora stanovništva u iznosu od 325,59 miliona eura ili 18,66%, a zatim kod kredita nefinansijskog sektora u iznosu od 259,91 miliona eura ili 19,06%. Rast bilježe i krediti odobreni finansijskom sektoru u iznosu od 13,63 miliona eura ili 28,01%, dok su krediti opšte Vlade zabilježili pad u iznosu od 87,76 miliona eura ili 28,96%, kao i krediti odobreni sektoru nevladinih i drugih neprofitnih institucija u iznosu od 357.000 eura ili 7,38%.

Posmatrano po sektorima, u odnosu na kraj prethodne godine, najveći rast ostvaren je kod kredita odobrenih rezidentima i to u iznosu od 176,02 miliona eura ili 4,63%, dok su krediti odobreni nerezidentima zabilježili rast u iznosu od 43,39 miliona eura ili 5,16%. Kod rezidenata najveći rast ostvaren je kod sektora stanovništva u iznosu od 100,34 miliona eura ili 5,09%, zatim kod nefinansijskog sektora u iznosu od 77,06 miliona eura ili 4,98%. Rast bilježe i krediti odobreni finansijskom sektoru u iznosu od 7,98 miliona eura ili 14,70%. Sa druge strane, pad kredita zabilježen je kod sektora opšte Vlade i to u iznosu od 9,06 miliona eura ili 4,04%, kao i kod nevladinih i drugih neprofitnih institucija u iznosu od 299.000 eura ili 6,26%.

Ukoliko posmatramo mjesečne stope rasta ukupnih kredita po sektorima, može se uočiti da najmanje oscilacije u kretanju ukupno odobrenih kredita imaju sektor Opšte Vlade, sektor nevladine i druge neprofitne organizacije, nefinansijski sektor, stanovništvo i nerezidenti, dok su oscilacije tokom prvog kvartala 2025.godine prisutne kod finansijskog sektora (grafikon 2.7).

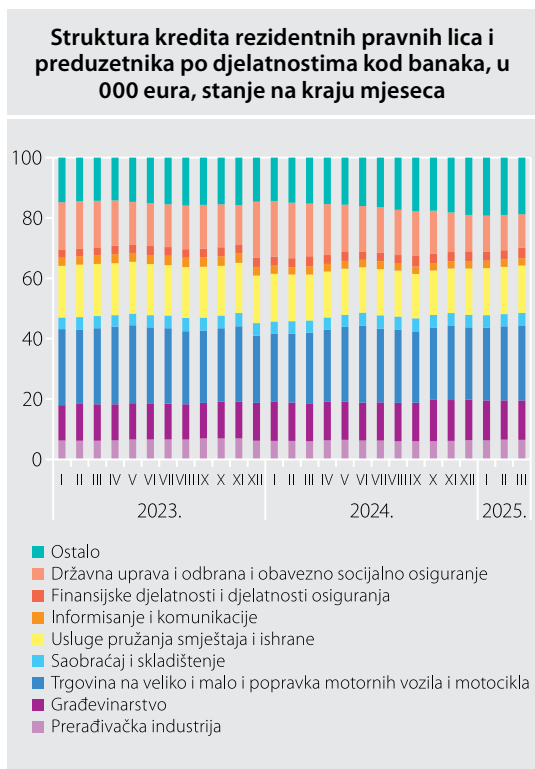
Na kraju marta 2025. godine dug po osnovu kredita rezidentnih pravnih lica i preduzetnika iznosio je 1.910,46 miliona eura, što predstavlja povećanje od 186,69 miliona eura ili 10,83% na godišnjem nivou. U odnosu na kraj prethodne godine, po osnovu kredita rezidentnih pravnih lica i preduzetnika došlo je do rasta duga u iznosu 75,74 miliona eura ili 4,13%. Pri tome, rast na godišnjem nivou, najvećim dijelom je rezultat rasta kredita odobrenih sljedećim djelatnostima: trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala, snabdijevanje električnom energijom, usluge pružanja smještaja i ishrane, građevinarstvo, prerađivačka industrija, umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti, poslovanje nekretninama. S druge strane, pad kredita na godišnjem nivou, zabilježen je kod djelatnosti: državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje, poljoprivreda šumarstvo i ribarstvo, vađenje rude i kamena, snabdijevanje vodom. Rast u odnosu na kraj prethodne godine najvećim dijelom je rezultat rasta kredita odobrenih sljedećim djelatnostima: trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala, usluge pružanja smještaja i ishrane, finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, prerađivačka industrija. S druge strane, pad kredita na godišnjem nivou, zabilježen je kod djelatnosti: državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje, snabdijevanje vodom, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti. (tabela 2.1)

Tabela 2.1

Krediti rezidentnih pravnih lica i preduzetnika kod banaka po djelatnostima, u 000 eura i u %, stanje na kraju mjeseca							
Djelatnost	31.03.2024.	31.12.2024.	31.03.2025.	Mart 2025. Mart 2024.		Mart 2025. Dec 2024.	
	u 000 eura	u 000 eura	u 000 eura	u 000 eura	u %	u 000 eura	u %
1. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	20.120	15.527	16.584	-3.536	-17,57	1.057	6,81
2. Vađenje rude i kamena	16.388	12.557	13.050	-3.338	-20,37	493	3,93
3. Prerađivačka industrija	103.310	116.642	123.812	20.502	19,85	7.170	6,15
4. Snabdijevanje električnom energijom	26.705	83.550	85.803	59.098	221,30	2.253	2,70
5. Snabdijevanje vodom	11.552	9.075	8.503	-3.049	-26,39	-572	-6,30
6. Građevinarstvo	213.480	247.178	249.360	35.880	16,81	2.182	0,88
7. Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	406.945	438.835	474.764	67.819	16,67	35.929	8,19
8. Saobraćaj i skladištenje	70.186	75.890	79.303	9.117	12,99	3.413	4,50
9. Usluge pružanja smještaja i ishrane	262.575	281.700	300.887	38.312	14,59	19.187	6,81
10. Informisanje i komunikacije	45.767	45.311	45.133	-634	-1,39	-178	-0,39
11. Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	57.976	59.141	66.329	8.353	14,41	7.188	12,15
12. Poslovanje nekretninama	59.563	75.035	75.209	15.646	26,27	174	0,23
13. Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	43.264	44.411	44.624	1.360	3,14	213	0,48
14. Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	27.109	33.374	32.898	5.789	21,35	-476	-1,43
15. Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	300.919	222.291	212.988	-87.931	-29,22	-9.303	-4,19
16. Obrazovanje	1.071	1.273	1.172	101	9,43	-101	-7,93
17. Zdravstvo i socijalna zaštita	15.314	14.363	17.871	2.557	16,70	3.508	24,42
18. Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	25.556	40.521	44.278	18.722	73,26	3.757	9,27
19. Ostale uslužne djelatnosti	15.968	18.047	17.890	1.922	12,04	-157	0,87
20. Ukupno	1.723.768	1.834.721	1.910.458	186.690	10,83	75.737	4,13

Izvor: izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Grafikon 2.8

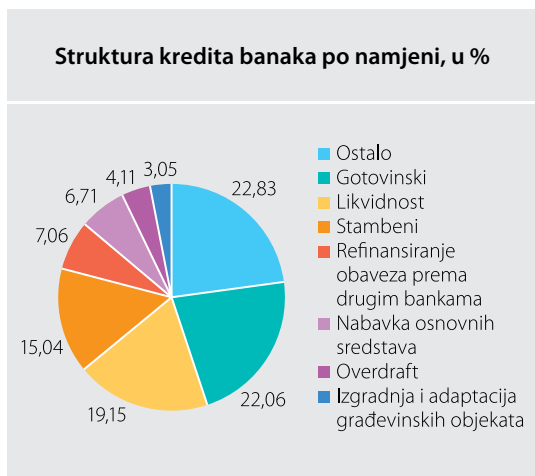

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

U strukturi kredita rezidentnih pravnih lica po djelatnostima, na kraju marta 2025. godine dominantno učešće od 24,85% imali su krediti za djelatnost trgovine na veliko i malo i popravku motornih vozila i motocikala, krediti za usluge pružanja smještaja i ishrane sa učešćem od 15,75%, zatim krediti djelatnosti građevinarstva sa učešćem od 13,05%, nakon čega slijede krediti odobreni državnoj upravi i odbrani i obaveznom socijalnom osiguranju sa učešćem od 11,15%, dok se na sve ostale djelatnosti odnosilo 35,20% kredita (grafikon 2.8).

Posmatrano po namjeni, na kraju marta 2025. godine najviše kredita banaka odnosilo se na gotovinske kredite (22,06%), zatim na kredite za likvidnost (19,15%), stambene kredite (15,04%), refinansiranje obaveza prema drugim bankama (7,06%), kredite za nabavku osnovnih sredstava (6,71%), kredite za prekoračenja po tekućem računu (4,11%) i kredite za izgradnju i adaptaciju građevinskih objekata (3,05%). Preostali dio od 22,82% kredita banaka odnosio se na kupovinu automobila, kredite po kreditnim karticama, potrošačke kredite, pripremu turističke sezone, za kupovinu hartija od vrijednosti i ostale namjene. (grafikon 2.9).

Grafikon 2.9

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

U odnosu na isti period prethodne godine, najveći rast zabilježili su gotovinski krediti (193,44 miliona eura ili 22,02%) i stambeni krediti povećani (117,14 miliona eura ili 19,09%) (tabela 2.2). S druge strane, pad je zabilježen kod kredita za kupovinu hartija od vrijednosti, kod potrošačkih kredita, kao i kod kredita za pripremu turističke sezone.

U odnosu na kraj prethodne godine, najveći rast zabilježili su krediti za likvidnost (130,00 miliona eura ili 16,24%) i gotovinski krediti (58,79 miliona eura ili 5,80%) (tabela 2.2). S druge strane, pad je zabilježen kod potrošačkih kredita i kod kredita po kreditnim karticama.

Tabela 2.2

Kreditni banaka po namjeni, u 000 eura, stanje na dan 31.03.2024, 31. 12. 2024. godine i 31.03.2025. godine							
Namjena kredita	31.03.2024.	31.12.2024.	31.03.2025.	Mart 2025. / Mart 2024.		Mart 2025. / Dec 2024.	
	u 000 eura	u 000 eura	u 000 eura	u 000 eura	u %	u 000 eura	u %
1. Likvidnost (obrotna sredstva)	851.231	800.606	930.603	79.372	9,32	129.997	16,24
2. Izgradnja i adaptacija građevinskih objekata	141.223	144.018	148.268	7.045	4,99	4.250	2,95
3. Refinansiranje obaveza prema drugim bankama	315.552	338.187	342.940	27.388	8,68	4.753	1,41
4. Kupovina automobila	19.340	27.884	28.361	9.021	46,64	477	1,71
5. Kupovina hartija od vrijednosti	3.955	1.363	1.362	-2.593	-65,56	-1	-0,07
6. Nabavka osnovnih sredstava	297.562	319.183	325.823	28.261	9,50	6.640	2,08
7. Priprema turističke sezone	14.642	13.490	13.865	-777	-5,31	375	2,78
8. Potrošački krediti	22.183	21.048	20.318	-1.865	-8,41	-730	-3,47
9. Gotovinski (nenamjenski)	878.345	1.012.988	1.071.781	193.436	22,02	58.793	5,80
10. Stambeni krediti	613.512	703.347	730.655	117.143	19,09	27.308	3,88
11. Kreditne kartice	21.121	22.784	22.530	1.409	6,67	-254	-1,11
12. Overdraft	167.151	168.282	199.511	32.360	19,36	31.229	18,56
13. Ostalo	913.797	1.066.537	1.023.108	109.311	11,96	-43.429	-4,07
14. Ukupno	4.259.614	4.639.717	4.859.125	599.511	14,07	219.408	4,73

Izvor: izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

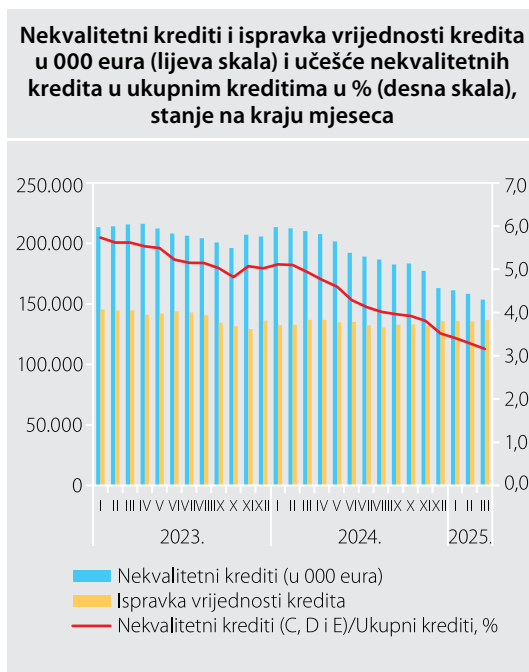
Banke odobravaju kredite najvećim dijelom u eurima i na rok duži od jedne godine. Od ukupno odobrenih kredita, na kredite odobrene u eurima odnosilo se 96,87% ukupnih kredita, dok se posmatrano po ročnosti, ukupno 79,06% kredita banaka odnosilo na dugoročne kredite (ročnosti duže od jedne godine). Među njima su, sa 89,09%, dominirali krediti sa rokom otplate preko tri godine koji su iznosili 3.422,37 miliona eura i činili 70,43% ukupnih kredita.

Na kraju marta 2025. godine nekvalitetni krediti banaka iznosili su 153,50 miliona eura i na godišnjem nivou smanjeni su za 56,61 miliona eura ili 26,94%, dok su u odnosu na kraj prethodne godine zabilježili pad u iznosu od 9,55 miliona eura ili 5,86%. Na kraju posmatranog perioda nekvalitetni krediti banaka činili su 3,16% ukupnih kredita, a njihovo učešće u ukupnim kreditima smanjeno je, na godišnjem nivou za 1,77 pp, kao i u odnosu na kraj prethodne godine, za 0,36 pp.

Posmatrano u odnosu na uporedni period, u strukturi rezidentnih pravnih lica po djelatnostima, rast nekvalitetnih kredita zabilježen je jedino u sektoru informisanja i komunikacija i to u iznosu od 157.000 eura ili 50,16%, dok je kod svih ostalih djelatnosti zabilježen pad. Najznačajniji pad evidentiran je kod rezidentnog sektora građevinarstva, u iznosu od 14,97 miliona eura ili 56,08% i kod nerezidentnog sektora stanovništva u iznosu od 8,29 miliona eura ili 15,33%.

Posmatrano u odnosu na kraj prethodne godine, u strukturi rezidentnih pravnih lica po djelatnostima najveći rast nekvalitetnih kredita zabilježen je kod informisanja i komunikacija u iznosu od 70.000 eura ili 17,50%, kao i kod vađenja rude i kamena u iznosu od 48.000 eura ili 11,32%, dok je kod svih ostalih djelatnosti zabilježen pad, od kojih najznačajniji kod usluga pružanja smještaja i ishrane, u iznosu od 1,82 miliona eura ili 5,99%.

Grafikon 2.10

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Na kraju marta 2025. godine ukupna ispravka vrijednosti kredita iznosila je 136,61 miliona eura i bilježi pad od 117.000 eura ili 0,09% na godišnjem nivou, dok u odnosu na kraj prethodne godine bilježi rast od 1,03 miliona eura ili 0,76%. Pokrivenost nekvalitetnih kredita ispravkama vrijednosti kredita iznosila je 89,00% i povećana je u odnosu na isti period prethodne godine (65,07%), kao i u odnosu na kraj prethodne godine kada je iznosila (83,15%) (grafikon 2.10).

Na kraju posmatranog perioda, krediti koji kasne sa otplatom iznosili su 116,10 milion eura i činili su 2,39% ukupnih kredita banaka. Krediti koji kasne sa otplatom bilježe pad od 3,74 miliona eura ili 3,33% na godišnjem nivou, dok u odnosu na kraj prethodne godine bilježe rast od 21,96 miliona eura ili 23,32%. Učešće kredita koji kasne sa otplatom u ukupnim kreditima bilježi pad od 0,25 pp na godišnjem nivou, dok u odnosu na kraj prethodne godine bilježi rast od 0,36 pp.

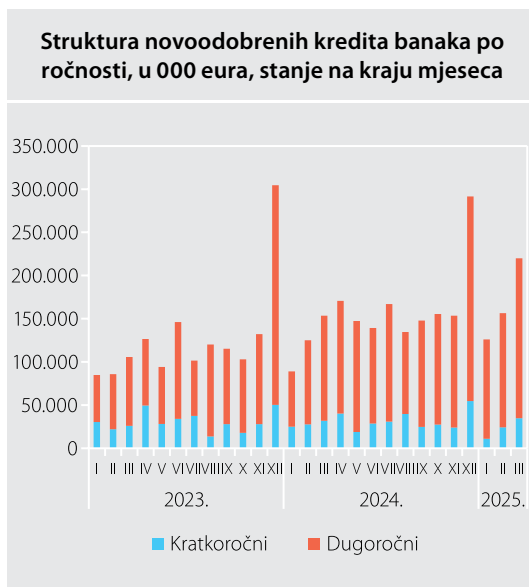
Novoodobreni krediti

Banke su tokom prva tri mjeseca 2025. godine odobrile ukupno 502,29 miliona eura novih kredita što u odnosu na uporedni period predstavlja rast od 135,03 miliona eura ili 36,77%.

Ročna struktura novoodobrenih kredita pokazuje da je dominantan dio ovih kredita u iznosu od 432,50 miliona eura ili 86,10% odobren na rok duži od jedne godine, što je rezultiralo rastom njihovog učešća u ukupnim novoodobrenim kreditima od 9,09 pp u odnosu na uporedni period (grafikon 2.11).

Namjenska struktura novoodobrenih kredita pokazuje da su tokom prvog kvartala 2025. godine dominantan dio od 151,89 miliona eura ili 30,24% činili su gotovinski krediti, nakon čega slijede krediti za likvidnost sa 146,13 miliona eura ili 29,09%, zatim krediti za realizaciju investicionih programa sa 52,27 miliona eura ili

Grafikon 2.11

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

10,41%, kupovinu stanova i adaptacije sa 49,07 miliona eura ili 9,77%. Za refinansiranje obaveza prema drugim bankama odobreno je 40,47 miliona eura ili 8,06% novoodobrenih kredita, dok je za izgradnju građevinskih objekata i adaptacija odobreno je 15,07 miliona eura ili 3,00% novoodobrenih kredita. Za nabavku osnovnih sredstava odobreno je 14,78 miliona eura ili 2,94% novoodobrenih kredita. Na nenamjenske hipotekarne kredite odnosilo se 12,99 miliona eura ili 2,59%, dok se preostalih 3,90% ili

19,62 miliona eura odnosilo na preostale namjene: kupovinu robe široke potrošnje, kupovinu automobila, kupovinu zemljišta, priprema turističke sezone, za obrazovanje i ostale namjene.

2.1.4. Ulaganje banaka u hartije od vrijednosti

Na kraju marta 2025. godine potraživanja banaka po osnovu hartija od vrijednosti (HoV) iznosila su 1.392,30 miliona eura što predstavlja povećanje od 42,96 miliona eura ili 3,18% u odnosu isti period prethodne godine, (grafikon 2.12), odnosno povećanje od 74,16 miliona eura ili 5,63% u odnosu na kraj prethodne godine. Tokom prvog kvartala 2025. godine, ulaganja banaka u HoV rasla su prosječno mjesečno po stopi od 1,88%, dok su u odnosu na isti period prethodne godine rasla prosječno mjesečno po stopi od 0,96%.

Na kraju marta 2025. godine, najveći dio od 52,11% ukupnih HOV odnosio se na ulaganja banaka u HoV emitovane od strane nerezidenata (vlasničke i dužničke HoV privatnog sektora), dok se na ulaganja u različite državne HoV odnosilo 47,59%, a preostalih 0,30% na ulaganja u HoV emitovane od strane ostalih rezidentnih sektora.

Ukupan iznos potraživanja banaka po osnovu HoV nerezidenata na kraju marta 2025. godine iznosio je 725,48 miliona eura i viši je za 61,34 miliona eura ili 9,24% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je u odnosu na kraj prethodne godine viši za 17,41 miliona eura ili 2,46%.

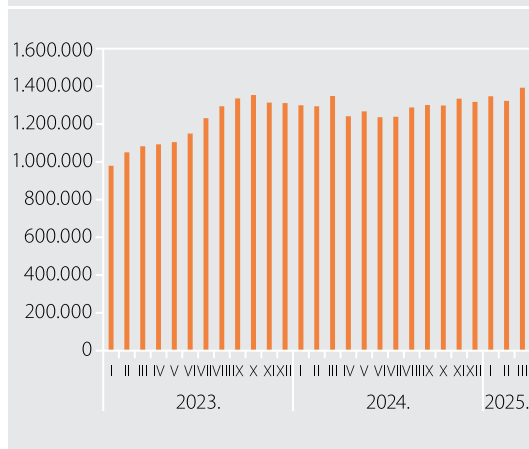
Ukupan iznos potraživanja banaka po osnovu HoV opšte Vlade na kraju marta tekuće godine iznosio je 662,60 miliona eura i smanjen je za 18,62 miliona eura ili 2,73% u odnosu na uporedni period, dok je u odnosu na kraj prethodne godine bio viši za 56,49 miliona eura ili 9,32%.

Od ukupnog iznosa HoV opšte Vlade, na ulaganja banaka u državne euroobveznice odnosilo se 650,44 miliona eura ili 98,17%, na domaće državne obveznice 12,15 miliona eura ili 1,83%, dok nije bilo ulaganja u državne zapise (grafikon 2.13).

Ulaganja u državne euroobveznice povećana su godišnje za 87,61 milion eura ili 15,57%, dok su u odnosu na decembar 2024. godine povećana za

Grafikon 2.12

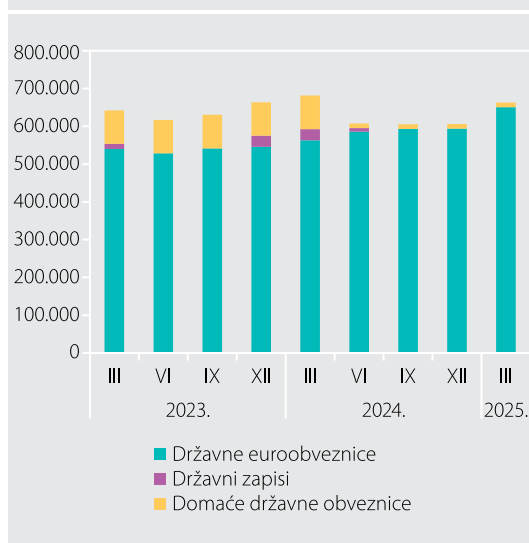
Kretanje potraživanja banaka po osnovu hartija od vrijednosti, u 000 eura, stanje na kraju mjeseca

Izvor: izvještaji banaka

Grafikon 2.13

Ulaganja banaka u državne hartije od vrijednosti, u 000 eura, stanje na kraju kvartala

Izvor: izvještaji banaka

56,61 miliona eura ili 9,53%. Ulaganja banaka u domaće državne obveznice zabilježila su godišnji pad u iznosu od 76,82 miliona eura ili 86,34%, dok su u odnosu na kraj prethodne godine niža za 121.000 eura ili 0,99%.

Potraživanja banaka po osnovu HoV ostalih sektora u posmatranom periodu iznosila su 4,22 miliona eura i zabilježila su godišnji rast u iznosu od 246.000 eura ili 6,19%, dok su u odnosu na kraj prethodne godine zabilježila rast od 252.000 eura ili 6,35%.

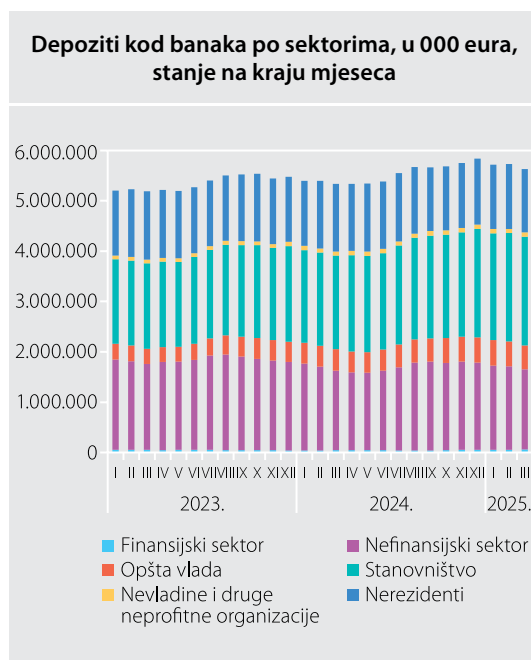
2.1.5. Depoziti

Na kraju marta 2025. godine depoziti kod banaka iznosili su 5.630,74 miliona eura, što predstavlja rast od 297,45 miliona eura ili 5,58% na godišnjem nivou, dok u odnosu na kraj prethodne godine predstavlja pad od 208,10 miliona eura ili 3,56%. Depoziti su tokom 2025. godine prosječno mjesečno opadali po stopi od 1,20%, dok su u istom periodu prethodne godine opadali po prosječnoj stopi od 0,86%.

Dominantno učešće u ukupnim depozitima na kraju marta 2025. godine imali su depoziti rezidenata koji su iznosili 4.373,21 milion eura ili 77,67%. U strukturi ukupnih depozita, 38,29% odnosilo se na sektor stanovništva, 28,17% na nefinansijski sektor, 8,48% na opštu Vladu, 1,57% na nevladine i druge neprofitne organizacije i 1,16% na finansijski sektor, dok se na depozite nerezidenata odnosilo 22,33%.

Kod svih sektora, osim sektora nerezidenata, ostvaren je rast depozita na godišnjem nivou. Pri tome je kod rezidenata ostvaren rast u iznosu od 380,70 miliona eura ili 9,54%, dok je kod nerezidenata zabilježen pad od 83,25 miliona eura ili 6,21%. Kod depozita rezidenata, najveći rast ostvaren je kod sektora stanovništva, 295,89 miliona eura ili 15,91%, nakon čega slijedi sektor opšte Vlade sa ostvarenim rastom od 53,25 miliona eura ili 12,54%. Depoziti finansijskog sektora zabilježili su rast od 15,85 miliona eura ili 32,49%, nakon čega slijedi nefinansijski sektor sa ostvarenim rastom od 8,80 miliona eura ili 0,56%, dok su depoziti nevladinih i drugih neprofitnih organizacija ostvarili rast u iznosu od 6,91 milion eura ili 8,45%.

Grafikon 2.14

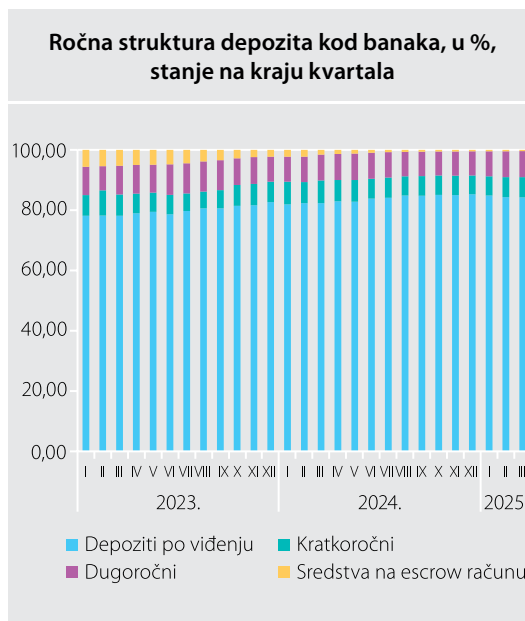
Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

U odnosu na kraj prethodne godine, zabilježen je pad depozita kod većine sektora, osim kod finansijskog sektora, sektora nevladinih i drugih neprofitnih organizacija i sektora stanovništva. Pri tome, depoziti rezidenata zabilježili su veći nominalni pad (157,00 miliona eura ili 3,47%) od depozita nerezidenata (51,10 milion eura ili 3,90%). Kod rezidenata, najveći pad u iznosu od 147,04 miliona eura ili 8,48% zabilježen je kod nefinansijskog sektora, nakon čega slijedi sektor Opšte države sa padom od 20,91 milion eura ili 4,19%. Najveći rast depozita rezidenata ostvaren je kod finansijskog sektora u iznosu od 8,46 miliona eura ili 15,07%, nakon čega slijede depoziti nevladinih i drugih neprofitnih organizacija sa rastom od 1,45 miliona eura ili 1,66%, dok je sektor stanovništva ostvario rast u iznosu od 1,04 miliona eura ili 0,05% (grafikon 2.14).

Od ukupnih depozita, na depozite po viđenju na kraju posmatranog perioda odnosilo se 4.743,74 miliona eura ili 84,25%, na oročene depozite 862,57 miliona eura ili 15,32%, dok se na sredstva na escrow računu odnosilo 24,44 miliona eura ili 0,43%.

Na godišnjem nivou, depoziti po viđenju ostvarili su rast u iznosu od 355,30 miliona eura ili 8,10%, dok su u odnosu na kraj prethodne godine smanjeni za 235,82 miliona eura ili 4,74%. Dugoročni depoziti povećani godišnje za 31,58 miliona eura ili 6,93%, dok su u odnosu na kraj prethodne godine ostvarili rast od 20,17 miliona eura ili 4,32%. Kratkoročni depoziti su na godišnjem nivou zabilježili pad od 26,89 miliona eura ili 6,69%, dok su u odnosu na kraj prethodne godine zabilježili rast od 11,72 miliona eura ili 3,22%. Sredstva na escrow računu su na godišnjem nivou zabilježila pad 62,54 miliona eura ili 71,90%, dok su u odnosu na kraj prethodne godine zabilježila pad od 4,17 miliona eura ili 14,58%.

Grafikon 2.15

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Učešće depozita po viđenju u ukupnim depozitima na kraju marta 2025. godine iznosilo je 84,25%, što predstavlja rast od 1,96 pp na godišnjem nivou, odnosno pad od 1,04 pp u odnosu na kraj prethodne godine. Učešće dugoročnih depozita u ukupnim depozitima iznosilo je 8,65% i povećano je za 0,11 pp na godišnjem nivou, a za 0,65 pp u odnosu na kraj prethodne godine. Učešće kratkoročnih depozita u ukupnim depozitima iznosilo je 6,67%, što predstavlja pad od 0,88 pp na godišnjem nivou, odnosno rast od 0,44 pp u odnosu na kraj prethodne godine. Sredstva na escrow računu na kraju marta 2025. godine činila su 0,43% ukupnih depozita, što predstavlja pad od 1,20 pp na godišnjem nivou, odnosno smanjenje od 0,06 pp u odnosu na kraj prethodne godine (grafikon 2.15).

2.1.6. Stanovništvo i nefinansijski sektor

2.1.6.1. Sektor stanovništva

Ukupan dug sektora stanovništva po osnovu kredita banaka na kraju marta 2025. godine iznosio je 2.070,09 miliona eura, što čini 42,60% ukupno odobrenih kredita banaka. Zaduženost ovog sektora po osnovu kredita povećana je za 325,59 miliona eura ili 18,66% na godišnjem nivou, dok je u odnosu na kraj prethodne godine povećana za 100,34 miliona eura ili 5,09%. Krediti sektora stanovništva rasli su prosječno mjesečno po stopi od 1,67% tokom prva tri mjeseca 2025. godine, dok su u istom periodu prethodne godine rasli po stopi od 1,07%.

Sektor stanovništva uglavnom se zadužuje kod banaka na rok duži od jedne godine. Na kraju marta 2025. godine, 99,18% od ukupno odobrenih kredita ovom sektoru odnosilo se na dugoročne kredite.

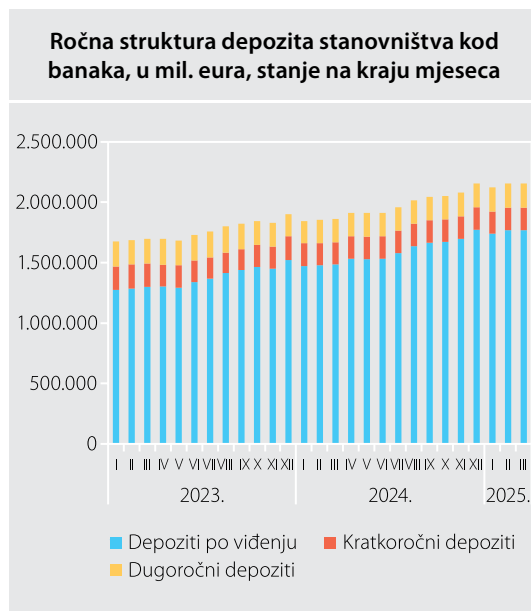
Zaduženost po glavi stanovnika³⁴ iznosila je 3.319,15 eura na kraju posmatranog perioda, što predstavlja rast u iznosu od 522,04 eura ili 18,66% u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno rast u iznosu od 160,90 eura ili 5,09% u odnosu na kraj prethodne godine.

Tokom prvog kvartala 2025. godine, nivo depozita stanovništva karakterisale su, uz određena odstupanja, blage pozitivne tendencije. Prosječno mjesečno, depoziti ovog sektora rasli su po stopi od 0,02%, dok su u istom periodu prethodne godine opadali po stopi od 0,71%. Na kraju marta 2025. godine depoziti sektora stanovništva iznosili su 2.155,92 miliona eura, što predstavlja godišnji rast od 295,89 miliona eura ili 15,91%, odnosno rast od 1,04 miliona eura ili 0,05% u odnosu na kraj prethodne godine.

Na kraju marta 2025. godine depoziti po viđenju činili su 82,09% ukupnih depozita stanovništva, kratkoročni depoziti 8,58%, dok se na sredstva deponovana na rok duži od jedne godine odnosilo 9,33%. Depoziti po viđenju ostvarili su rast od 285,49 miliona eura ili 19,23% na godišnjem nivou, dok su u odnosu na kraj prethodne godine zabilježili pad od 400.000 eura ili 0,02%. Kratkoročni depoziti stanovništva zabilježili su rast od 2,46 miliona eura ili 1,35% na godišnjem nivou, odnosno pad od 1,64 miliona eura ili 0,88% u odnosu na kraj prethodne godine. Dugoročni depoziti ovog sektora zabilježili su godišnji rast od 7,94 miliona eura ili 4,11%, odnosno rast od 3,08 miliona eura ili 1,55% u odnosu na kraj prethodne godine. Promjene nivoa kratkoročnih, dugoročnih i depozita po viđenju tokom posljednjih godina dovele su do promjene strukture ukupnih depozita u kojima se smanjuje udio dugoročnih u korist depozita po viđenju (grafikon 2.16).

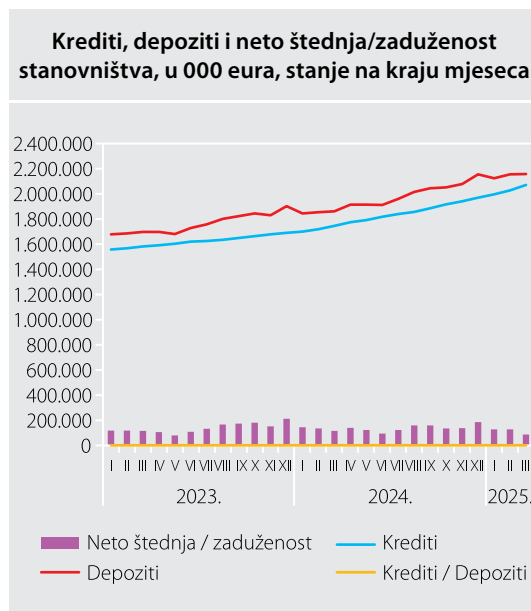
Tokom prva tri mjeseca 2025. godine sredstva koja sektor stanovništva deponuje u bankama bila su veća od kredita odobrenih ovom sektoru. Na kraju posmatranog perioda, neto štednja stanovništva iznosila je 85,83 miliona eura i smanjena je za 29,70 miliona eura na godišnjem nivou, kada je iznosila 115,53 miliona eura, dok je u odnosu na kraj prethodne godine, kada je iznosila 185,14 miliona eura, smanjena za 99,31 milion eura (grafikon 2.17).

Grafikon 2.16

Izvor: izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Grafikon 2.17

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

³⁴ Broj stanovnika za 2024. godinu, prema procjeni od 1. januara 2024. godine iznosi 623.680, Izvor: MONSTAT.

Koeficijent krediti/depoziti za ovaj sektor iznosio je 0,96 i nešto je viši u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosio 0,94, kao i u odnosu na kraj prethodne godine, kada je iznosio 0,91.

2.1.6.2. Nefinansijski sektor

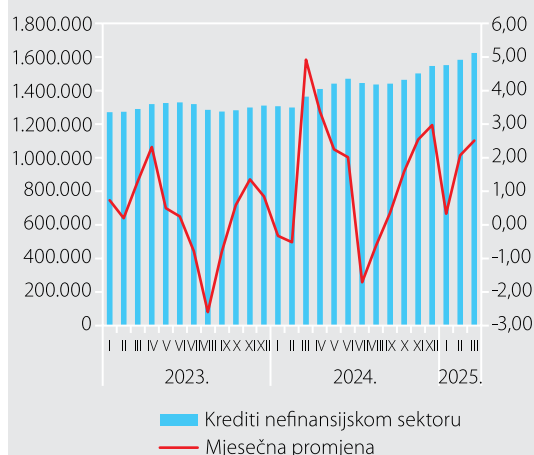
Na kraju marta 2025. godine nefinansijski sektor³⁵ imao je dug po osnovu kredita kod banaka u ukupnom iznosu od 1.623,49 miliona eura, što čini 33,41% ukupno odobrenih kredita banaka. Krediti ovog sektora zabilježili su povećanje u iznosu od 259,91 milion eura ili 19,06% na godišnjem nivou, dok su u odnosu na kraj prethodne godine bili veći za 77,06 miliona eura ili 4,98%. Prosječno mjesečno, u posmatranom tromjesečnom periodu 2025. godine krediti ovog sektora rasli su po stopi od 1,64%, dok su u istom periodu prethodne godine rasli po stopi od 1,36% (grafikon 2.18). Krediti namijenjeni za održavanje likvidnosti (obrotna sredstva) na kraju marta 2025. godine iznosili su 930,60 miliona eura ili 57,32% ukupnih kredita nefinansijskog sektora i zabilježili su rast od 79,37 miliona eura ili 9,32% na godišnjem nivou, odnosno rast od 130,00 miliona eura ili 16,24% u odnosu na kraj prethodne godine.

Nefinansijski sektor je drugi po značaju depozent u crnogorskom bankarskom sistemu. Na kraju marta 2025. godine, ukupni depoziti ovog sektora iznosili su 1.586,31 milion eura i činili su 28,17% ukupnih depozita. Depoziti nefinansijskog sektora zabilježili su rast od 8,80 miliona eura ili 0,56% na godišnjem nivou, odnosno pad od 147,04 miliona eura ili 8,48% u odnosu na kraj prethodne godine.

Na kraju marta 2025. godine depoziti nefinansijskog sektora bili su manji u odnosu na njihove kredite. Neto zaduženost ovog sektora iznosila je 37,18 miliona eura što je niže u odnosu na isti period prethodne godine kada je neto štednja ovog sektora iznosila 213,93 miliona eura, kao i u odnosu na kraj prethodne godine kada je ostvarena neto štednja u iznosu od 186,93 miliona eura (grafikon 2.19).

Grafikon 2.18

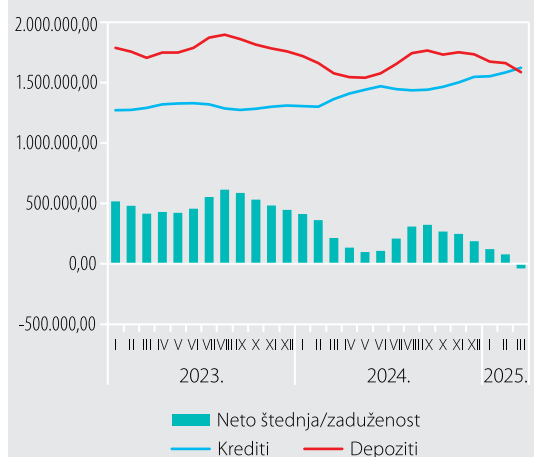
Kreditni nefinansijskom sektoru, u 000 eura (lijeva skala) i promjena kredita nefinansijskog sektora u % (desna skala), stanje na kraju mjeseca

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Grafikon 2.19

Neto štednja/zaduženost nefinansijskog sektora, u 000 eura, stanje na kraju mjeseca

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

³⁵ Nefinansijski sektor uključuje privredna društva u državnom i privredna društva u privatnom vlasništvu.

Koeficijent krediti/depoziti za nefinansijski sektor na kraju marta 2025. godine iznosio je 1,02 i uvećan je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosio 0,86, kao i u odnosu na kraj prethodne godine kada je iznosio 0,89.

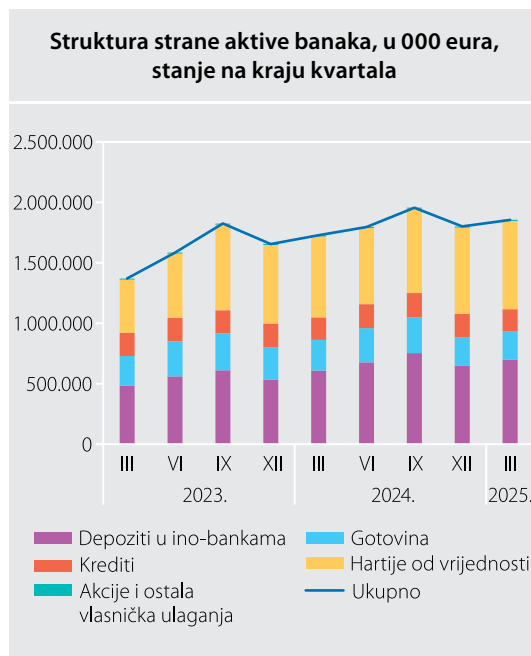
2.1.7. Strana aktiva i pasiva banaka

Strana aktiva banaka na kraju marta 2025. godine iznosila je 1.855,75 miliona eura, što predstavlja godišnji rast od 127,81 milion eura ili 7,40%, odnosno povećanje od 54,71 milion eura ili 3,04% u odnosu na kraj prethodne godine.

Posmatrano u odnosu na isti period prethodne godine, rast strane aktive najvećim dijelom je rezultat povećanja depozita kod inobanaka u iznosu od 91,06 miliona eura ili 14,94%. Pored toga, ostvaren je i rast ulaganja u dužničke HoV banaka u iznosu od 60,72 miliona eura ili 9,05%, kao i rast akcija i ostalih vlasničkih ulaganja u iznosu od 497.000 eura ili 6,85%. U strukturi strane aktive banaka, pad u odnosu na uporedni period zabilježen je kod gotovine u iznosu od 22,07 miliona eura ili 8,67%, zatim kredita nerezidentima u iznosu od 2,40 miliona eura ili 1,29%, dok je neznatan pad zabilježen kod kategorije ostalih potraživanja od nerezidenata.

U poređenju sa krajem prethodne godine, rast strane aktive najvećim dijelom je rezultat povećanja depozita kod inobanaka u iznosu od 52,78 miliona eura ili 8,15%. Pored toga, ostvaren je i rast ulaganja u dužničke HoV banaka u iznosu od 17,22 miliona eura ili 2,41%, kao i rast ulaganja u akcije i ostalih vlasničkih ulaganja u iznosu od 51.000 eura ili 0,66%. Pojedine stavke strane aktive zabilježile su smanjenje u ovom periodu. Pad je zabilježen kod kredita nerezidentima u iznosu od 9,25 miliona eura ili 4,80%, zatim kod gotovine u iznosu od 6,08 miliona eura ili 2,55%, dok je kod kategorije ostalih potraživanja od nerezidenata zabilježen pad od 11.000 eura ili 23,91% (grafikon 2.20).

Grafikon 2.20

Izvor: izvještaji banaka

Najznačajnija kategorija u strukturi strane aktive banaka su ulaganja u dužničke HoV, koja su na kraju marta tekuće godine iznosila 731,70 miliona eura i činila 39,43% strane aktive. Pored ulaganja u dužničke HoV, značajno učešće u strukturi strane aktive imali su depoziti (37,74%) i gotovina (12,53%), dok se na kredite nerezidentima odnosilo 9,88%. Preostalih 0,42% odnosilo se na akcije i ostala vlasnička ulaganja, dok je učešće ostalih ino potraživanja u strukturi strane aktive bilo zanemarljivo.

Strana pasiva banaka na kraju marta 2025. godine iznosila je 1.555,34 miliona eura i povećana je za 37,02 miliona eura ili 2,44% u odnosu na uporedni period. Rast strane pasive banaka najvećim dijelom je rezultat rasta pozajmica od nerezidenata u iznosu od 122,11 miliona eura ili 81,49%, kao i rasta dužničkih HoV prema nerezidentima u iznosu od 144.000 eura ili 3,39%. Pad u odnosu na uporedni period zabilježen je kod depozita ne-

rezidenata u iznosu od 83,32 miliona eura ili 6,20%, kao i ostalih ino obaveza u iznosu od 1,92 miliona eura ili 9,07%.

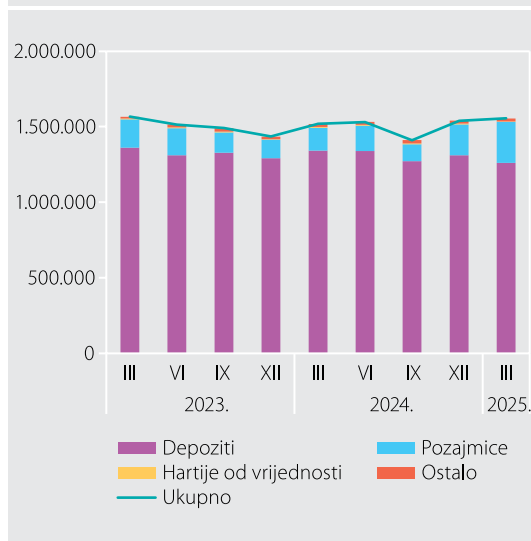
U poređenju sa krajem prethodne godine, strana pasiva banaka zabilježila je rast u iznosu od 15,51 milion eura ili 1,01%. Rast strane pasive banaka najvećim dijelom je rezultat rasta pozajmica od nerezidenata u iznosu od 66,36 miliona eura ili 32,27%, kao i rasta ostalih ino obaveza u iznosu od 297.000 eura ili 1,57%. Pad u odnosu na posmatrani period zabilježen je kod depozita nerezidenata u iznosu od 51,09 miliona eura ili 3,90%, kao i dužničkih HoV prema nerezidentima u iznosu od 53.000 eura ili 1,19%.

U strukturi strane pasive na kraju marta 2025. godine dominantno učešće u iznosu od 1.259,75 miliona eura ili 80,99% imali su depoziti nerezidenata, nakon čega slijede pozajmice od nerezidenata u iznosu od 271,96 miliona eura sa učešćem od 17,49%, kategorija ostalih ino obaveza u iznosu od 19,24 miliona eura sa učešćem od 1,24% i dužničke HoV prema nerezidentima u iznosu od 4,40 miliona eura i učešćem od 0,28% (grafikon 2.21).

Najznačajniji strani izvor finansiranja banaka na kraju marta tekuće godine bili su depoziti fizičkih lica sa 807,73 miliona eura ili 64,23% učešća u ukupnim depozitima nerezidenata, koji su zabilježili godišnji pad od 20,10 miliona eura ili 2,43%, odnosno pad od 18,39 miliona eura ili 2,23% u odnosu na kraj prethodne godine. Drugi po značaju strani deponent su inostrane kompanije sa 379,87 miliona eura ili 30,21% učešća, koje su zabilježile godišnji pad od 66,18 miliona eura ili 14,84%, odnosno pad od 29,16 miliona eura ili 7,13% u odnosu na kraj prethodne godine. Od preostalih 5,56% stranih izvora finansiranja 5,34%, odnosno 67,13 miliona eura odnosilo se na depozite inostranih depozitnih i ostalih finansijskih institucija (godišnji rast od 3,71 milion eura ili 5,85%, odnosno pad za 2,10 miliona eura ili 3,03% u odnosu na kraj prethodne godine). Preostalih 0,22% stranih izvora sredstava, odnosno 2,80 miliona eura bilo je deponovano od strane nerezidentnih nevladinih i drugih neprofitnih organizacija (godišnji pad od 676.000 eura ili 19,46%, odnosno pad u iznosu od 1,45 miliona eura ili 34,16% u odnosu na kraj prethodne godine) (grafikon 2.22).

Grafikon 2.21

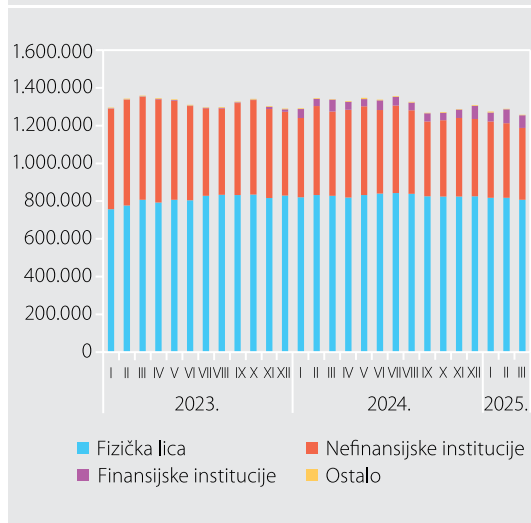
Struktura strane pasive banaka, u 000 eura, stanje na kraju kvartala

Izvor: izvještaji banaka

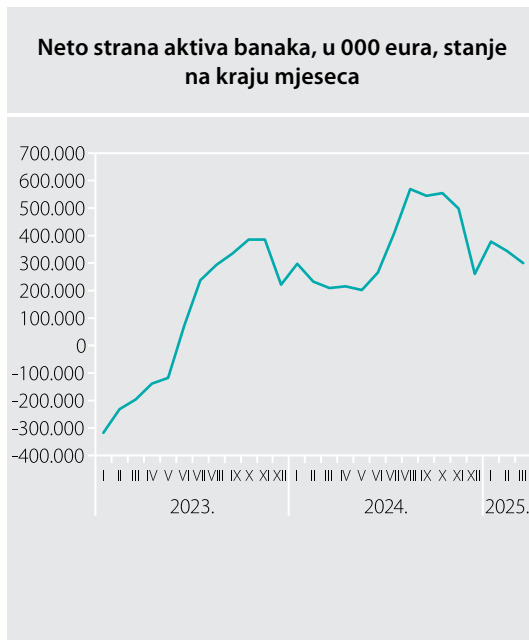
Grafikon 2.22

Struktura depozita nerezidenata po sektorima kod banaka, u 000 eura, stanje na kraju mjeseca

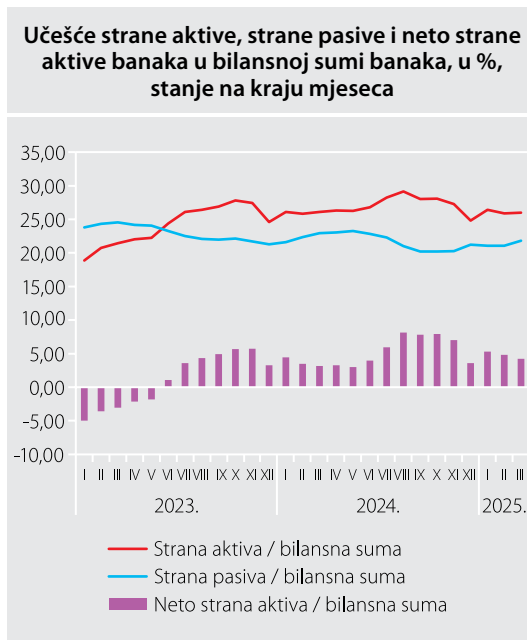
Izvor: izvještaji banaka

Grafikon 2.23

Izvor: izvještaji banaka

Grafikon 2.24

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Na kraju prvog kvartala 2025. godine, strana aktiva banaka (1.855,75 miliona eura) bila je značajno viša od strane pasive banaka. Na kraju marta tekuće godine neto strana aktiva iznosila je 300,41 milion eura i veća je za 90,78 miliona eura u odnosu na uporedni period (209,63 miliona eura), a za 39,2 miliona u odnosu na kraj prethodne godine (261,21 milion eura) (grafikon 2.23).

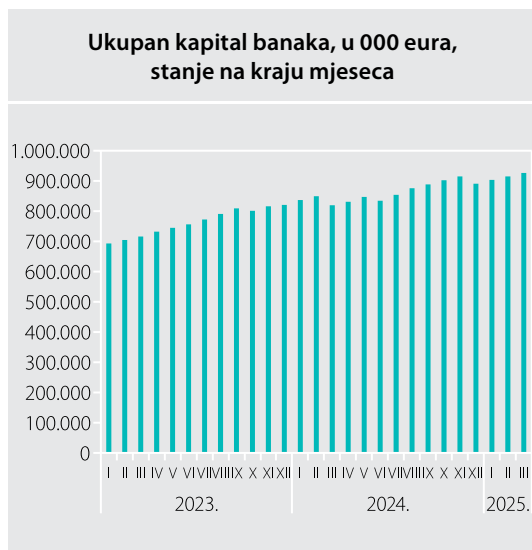
Odnos strane pasive i ukupne bilansne sume banaka pokazuje da nerezidenti finansiraju 21,80% ukupne aktive banaka, dok se 26,00% bilansne sume banaka odnosilo na potraživanja banaka od nerezidenata. Razlika između strane aktive i strane pasive banaka na kraju marta tekuće godine iznosila je 4,21 pp. Razlika između učešća strane aktive i strane pasive u bilansnoj sumi banaka povećana je u odnosu na uporedni period kada je iznosila 3,17 pp, kao i u odnosu na kraj prethodne godine kada je iznosila 3,60 pp (grafikon 2.24).

2.1.8. Kapital banaka

Na kraju marta 2025. godine ukupan kapital banaka iznosio je 926,09 miliona eura i bilježi godišnji rast od 106,35 miliona eura ili 12,97%, odnosno rast od 35,18 miliona eura ili 3,95% u odnosu na kraj prethodne godine (grafikon 2.25).

Posmatrano na godišnjem nivou, kod svih banaka je zabilježen rast kapitala. Tokom prvog kvartala tekuće godine nije bilo dokapitalizacije banaka.

Grafikon 2.25

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Grafikon 2.26

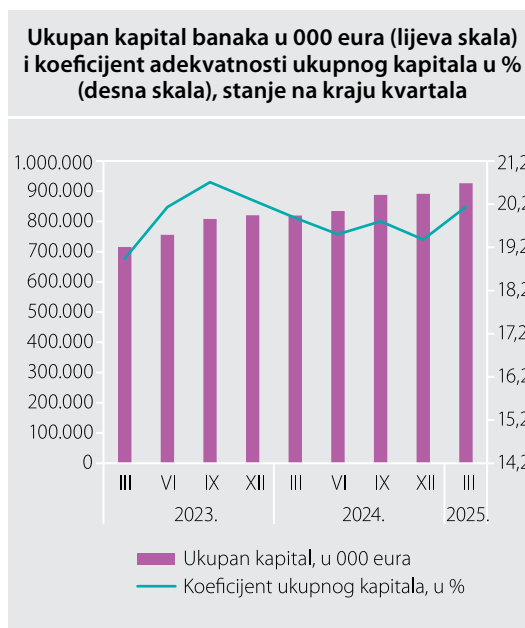
Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Ukupan finansijski rezultat na kraju marta 2025. godine bio je pozitivan i iznosio je 34,17 miliona eura, što predstavlja pad od 4,50 miliona eura ili 11,63% na godišnjem nivou (grafikon 2.26).

U vlasničkoj strukturi kapitala banaka na kraju marta 2025. godine dominirao je kapital koji potiče iz inostranih izvora sa 87,99%, zatim slijedi domaći privatni kapital sa 10,94%, dok je država imala učešće od svega 1,07% u ukupnom kapitalu banaka.

Koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala u martu 2025. godine bio je iznad zakonom propisanog minimuma od 8%. Na kraju posmatranog perioda iznosio je 20,14% i viši je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosio 19,88% (grafikon 2.27), kao i u odnosu na kraj prethodne godine kada je iznosio 19,38%.

Grafikon 2.27

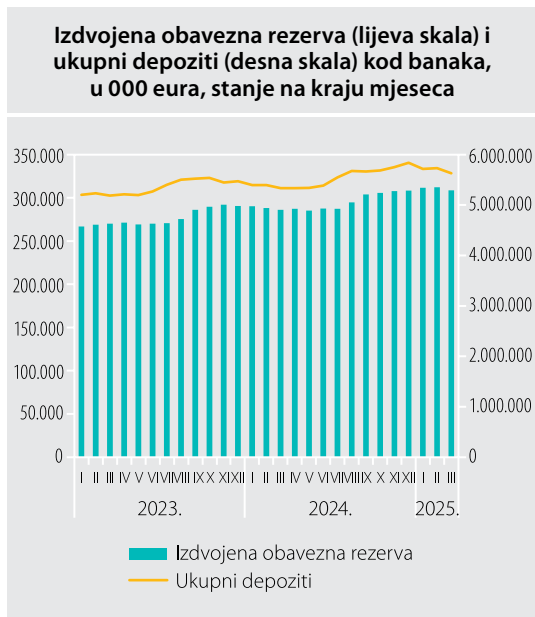

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

2.1.9. Obavezna rezerva banaka

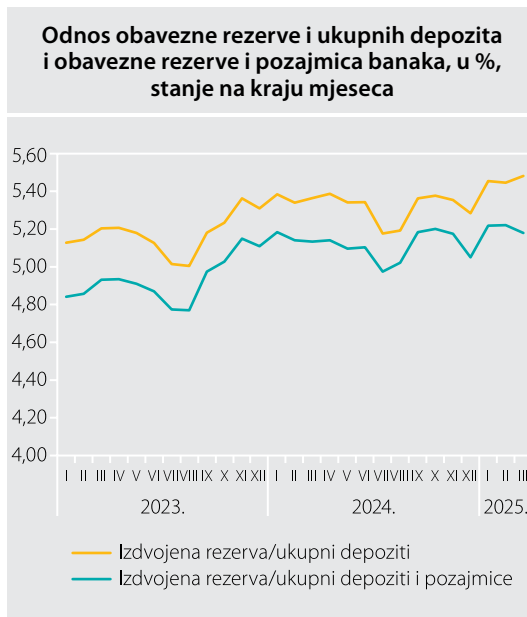
Na kraju posmatranog perioda, izdvojena obavezna rezerva iznosila je 308,65 miliona eura i na godišnjem nivou bilježi rast od 22,60 miliona eura ili 7,90%. U odnosu na kraj prethodne godine izdvojena obavezna rezerva bila je manja za 152.000 eura ili 0,05% (grafikon 2.28).

Grafikon 2.28

Izvor: izvještaji banaka

Grafikon 2.29

Izvor: izvještaji banaka

Efektivna stopa obavezne rezerve, mjerena odnosom izdvojene obavezne rezerve i ukupnih depozita, na kraju marta 2025. godine iznosila je 5,48% i viša je u odnosu na uporedni period kada je iznosila 5,36%, kao i u odnosu na kraj prethodne godine, kada je iznosila 5,28%.

Odnos obavezne rezerve i depozita uvećanih za pozajmice na kraju marta 2025. godine iznosio je 5,18% i veći je u odnosu na uporedni period kada je iznosio 5,13%, kao i u odnosu na kraj prethodne godine, kada je iznosio 5,05% (grafikon 2.29).

Od ukupnog iznosa izdvojene obavezne rezerve na kraju marta 2025. godine, 73,00% bilo je izdvojeno na računima obavezne rezerve u zemlji, dok je 27,00% bilo izdvojeno na računu Centralne banke u inostranstvu.

Tokom prvog kvartala 2025. godine nijedna banka nije koristila obaveznu rezervu za likvidnost, a svih jedanaest banaka izdvajalo je obaveznu rezervu u propisanom iznosu.

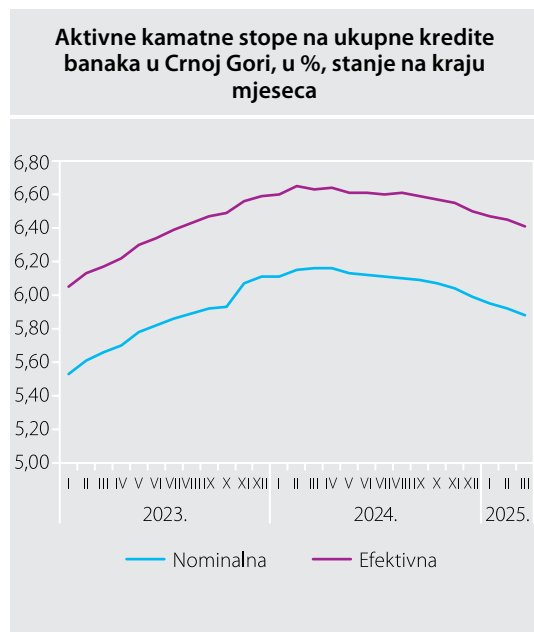
2.2. Kamatne stope banaka

2.2.1. Aktivne kamatne stope

Na ukupno odobrene kredite

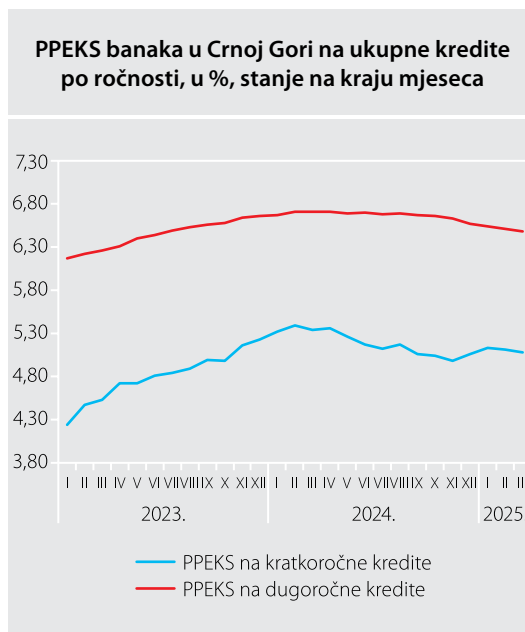
Prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (PPNKS) na ukupne kredite banaka iznosila je u martu 2025. godine 5,88% i zabilježila je pad od 0,28 pp na godišnjem nivou, kao i pad od 0,11 pp u odnosu na kraj prethodne godine. Istovremeno, prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa (PPEKS) na ukupno odobrene kredite banaka iznosila je 6,41% i zabilježila je pad od 0,22 pp na godišnjem nivou, odnosno pad od 0,09 pp u odnosu na kraj prethodne godine (grafikon 2.30).

Grafikon 2.30

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Grafikon 2.31

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

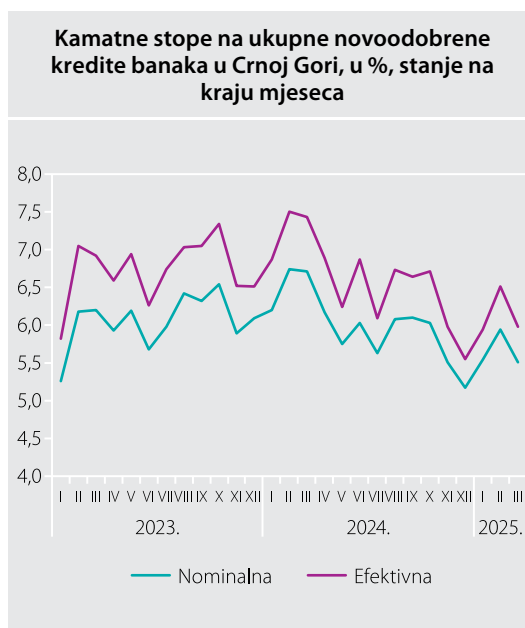
Tokom prvog kvartala 2025. godine trend pada bio je prisutan kod PPNKS na dugoročne kredite, kao i kod PPEKS na kratkoročne i dugoročne kredite, dok je PPNKS na kratkoročne kredite blago oscilirala. PPEKS na kratkoročne kredite iznosila je u martu 2025. godine 5,08% i na godišnjem nivou bilježi pad od 0,26 pp, dok je u odnosu na kraj prethodne godine viša za 0,02 pp. PPEKS na dugoročne kredite iznosila je 6,48%, što je za 0,23 pp niže u odnosu isti period prethodne godine, dok je u odnosu na kraj prethodne godine niža za 0,09 pp (grafikon 2.31).

Na novoodobrene kredite

Tokom prvog kvartala 2025. godine kamatne stope na novoodobrene kredite uobičajeno su značajno oscilirale, ali na nižem nivou u odnosu na uporedni period prethodne godine, dok su u odnosu na kraj godine, takođe uobičajeno, zabilježile rast. PPNKS na novoodobrene kredite banaka iznosila je u martu 2025. godine 5,51% i zabilježila je pad od 1,20 pp na godišnjem nivou, dok je u odnosu na kraj prethodne godine zabilježila rast od 0,34 pp. Istovremeno, PPEKS na novoodobrene kredite banaka iznosila je 5,98% i na godišnjem nivou je zabilježila pad od 1,45 pp, dok je u odnosu na kraj prethodne godine zabilježila rast od 0,43 pp (grafikon 2.32).

Centralna banka je u martu 2024. godine pokrenula inicijativu za smanjenje kamatnih stopa na kredite za građane. Ovu inicijativu podržale su,

Grafikon 2.32

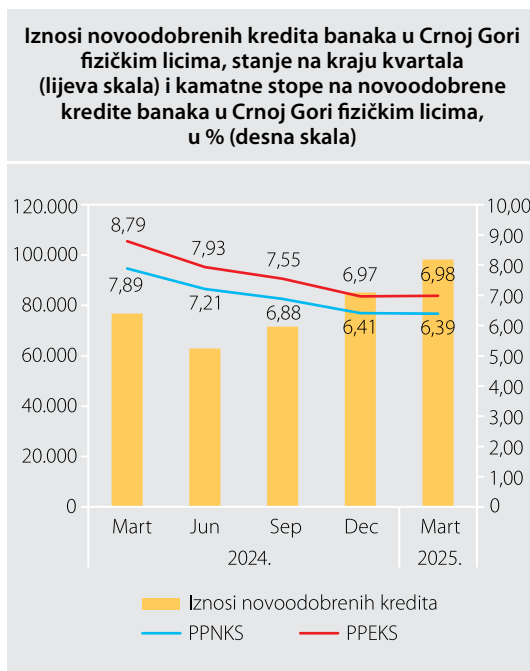
Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

na dobrovoljnoj osnovi, sve banke u Crnoj Gori, kroz kreiranje akcijske ponude kredita sa smanjenjem kamatnim stopama, namijenjene stanovništvu. Kao rezultat trajanja ove akcije i tokom prvog kvartala 2025. godine nastavljeno je smanjenje nivoa kamatnih stopa na kredite fizičkim licima. Naime, PPNKS na novoodobrene kredite fizičkim licima u martu 2025. godine iznosila je 6,39%, dok je PPEKS iznosila 6,98%, što predstavlja smanjenje od 1,50 pp, odnosno od 1,81 pp u odnosu na prvi kvartal 2024. godine (grafikon 2.33).

PPEKS na ukupne kratkoročne kredite iznosila je u martu 2025. godine 5,03% i na godišnjem nivou bilježi pad od 0,61 pp, dok je u odnosu na kraj prethodne godine zabilježila rast od 0,39 pp. U istom periodu, PPEKS na ukupne kredite ročnosti preko jedne godine iznosila je 6,16%, što predstavlja pad od 1,74 pp na godišnjem nivou, dok je u odnosu na kraj prethodne godine zabilježila rast od 0,40 pp. (grafikon 2.34).

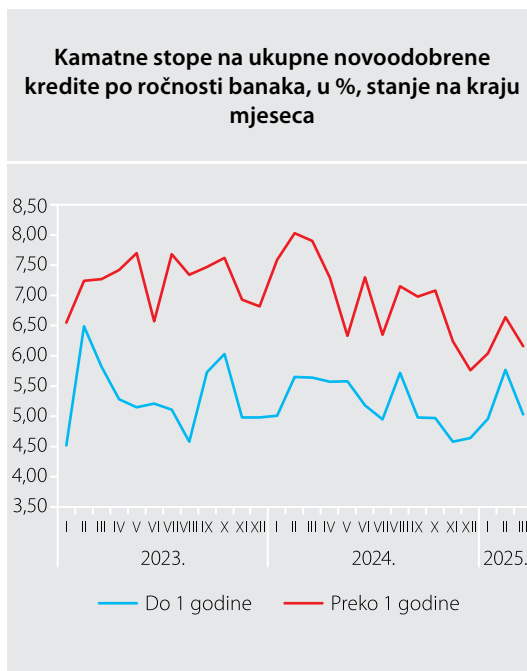
Posmatrano po namjeni za koju su odobreni krediti banaka tokom prvog kvartala 2025. godine, najviša PPEKS zabilježena je na dugoročne kredite za obrazovanje (25,09% u januaru, 11,25% u martu), kratkoročne kredite za refinansiranje obaveza prema drugim bankama (10,71% u februaru), kratkoročne gotovinske nenamjenske kredite (10,46% u februaru). Najniža PPEKS zabilježena je na novoodobrene dugoročne kredite za kupovinu robe široke potrošnje (0,03% u januaru).

Grafikon 2.33

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Grafikon 2.34

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

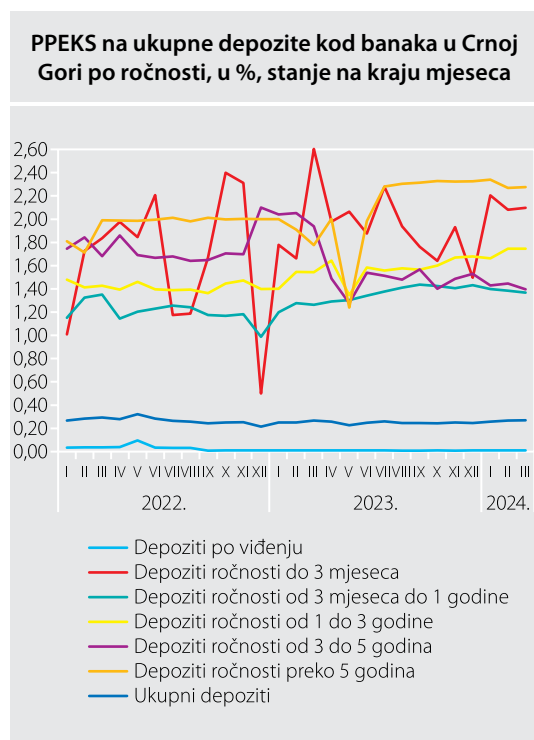
2.2.2. Pasivne kamatne stope

Tokom prvog kvartala 2025. godine PPEKS na depozite zabilježila je blagi rast. U martu ove godine iznosila je 0,27% i ostala je nepromijenjena u odnosu na mart prethodne godine, dok je u odnosu na kraj prethodne godine zabilježila rast od 0,02 pp.

U odnosu na isti period prethodne godine pad bilježe kamatne stope na depozite ročnosti do tri mjeseca (za 0,51 pp), kao i kamatne stope na depozite od tri do pet godina (za 0,54 pp). Kamatne stope na depozite ostalih ročnosti bilježe rast, pri čemu je najveći rast, od 0,50 pp, zabilježen kod kamatnih stopa na depozite ročnosti preko pet godina. (grafikon 2.35).

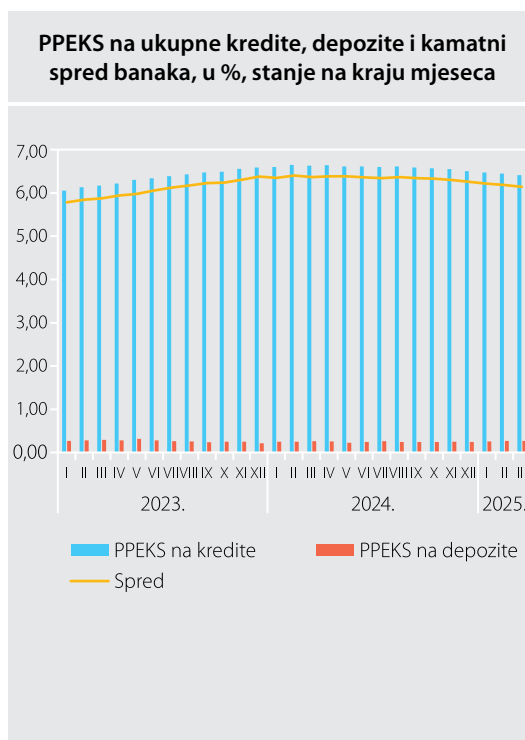
U martu 2025. godine razlika između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa na ukupne kredite i depozite banaka iznosila je 6,14 pp i niža je u odnosu na mart prethodne godine kada je iznosila 6,36, kao i u odnosu na kraj prethodne godine kada je iznosila 6,25 pp (grafikon 2.36).

Grafikon 2.35

Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

Grafikon 2.36

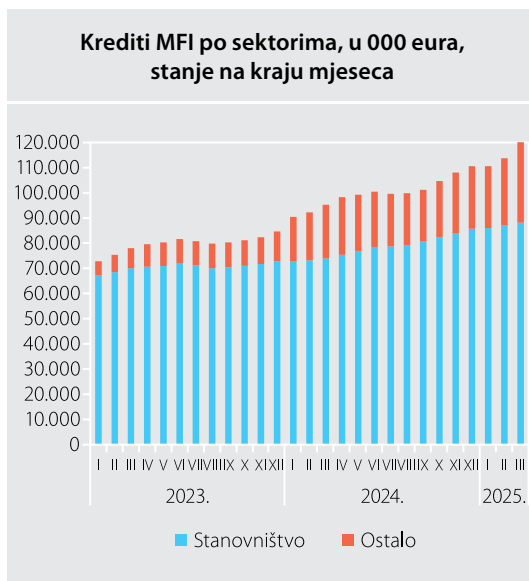
Izvor: Izvještaji banaka i kalkulacije CBCG

2.3. Mikrokreditne finansijske institucije

Bilansna suma mikrokreditnih finansijskih institucija (MFI) na kraju marta 2025. godine iznosila je 120,80 miliona eura, što predstavlja godišnji rast u iznosu od 25,59 miliona eura ili 26,88%, odnosno rast od 9,73 miliona eura ili 8,76% u odnosu na kraj prethodne godine.

Ukupni neto krediti MFI na kraju marta 2025. godine iznosili su 114,78 miliona eura (95,01% neto aktive MFI), dok su bruto krediti iznosili 120,11 miliona eura (99,42% bruto aktive). Na godišnjem nivou, neto krediti MFI porasli su u iznosu od 24,63 miliona eura ili 27,33%, a u odnosu na kraj prethodne godine za 9,46 miliona eura ili 8,98%. Bruto krediti MFI povećani su za 24,81 milion eura ili 26,03%, odnosno za 9,51 milion eura ili 8,60% u odnosu na decembar prethodne godine. Sektorska alokacija bruto kredita pokazuje da se dominantan dio od 73,37% kredita MFI odnosio na sektor stanovništva. Na nefinansijski sektor se odnosilo 22,80%, na finansijski sektor 3,65%, dok se preostalih 0,18% odnosilo na nerezidente (grafikon 2.37).

Grafikon 2.37

Izvor: izvještaji MFI i kalkulacije CBCG

Tokom prvog kvartala 2025. godine MFI su odobrile ukupno 29,78 miliona eura novih kredita, što predstavlja rast od 9,03 miliona eura ili 43,54% u odnosu na uporedni period.

Posmatrano po ročnoj strukturi novoodobrenih kredita, krediti odobreni na rok duži od jedne godine iznosili su 25,85 miliona eura i činili su 86,80% ukupno novoodobrenih kredita, što predstavlja godišnji rast učešća za 1,58 pp.

Posmatrano po namjenskoj strukturi novoodobrenih kredita, njihov najveći dio u iznosu od 15,26 miliona eura ili 51,22% odnosio se na nabavku osnovnih sredstava, nakon čega slijede krediti za likvidnost za obrtna sredstva u iznosu od 5,98 miliona eura ili 20,09%, zatim gotovinski krediti u iznosu od 1,81 miliona eura ili 6,09%, te krediti za poljoprivredu u iznosu od 1,69 miliona eura ili 5,66%, dok se na ostale namjene odnosilo 16,94%.

U strukturi ukupne pasive MFI, na kraju posmatranog perioda, najveće učešće od 60,06% imale su pozajmice. Na ukupan kapital odnosilo se 34,89%, na kategoriju „ostale obaveze” 4,47%, dok se na emitovane hartije od vrijednosti odnosilo 0,58% bilansne sume.

Kapital MFI na kraju marta 2025. godine iznosio je 42,14 miliona eura, što je za predstavlja godišnji rast od 2,00 miliona eura ili 4,99%, odnosno rast od 1,77 miliona eura ili 4,37% u odnosu na kraj prethodne godine.

Na kraju posmatranog perioda pozajmice MFI iznosile su 72,56 miliona eura, što predstavlja godišnji rast od 23,00 miliona eura ili 46,40%, odnosno rast od 8,55 miliona eura ili 13,36% u odnosu na kraj prethodne godine. Najveći dio pozajmica MFI, odnosno 66,68% njihovog ukupnog iznosa, činile su pozajmice uzete od inostranih finansijskih institucija. Na pozajmice uzete od domaćih banaka odnosilo se 24,69%, na pozajmice uzete od ostalih domaćih finansijskih institucija 0,03%, dok se 8,60% odnosilo na pozajmice iz ostalih izvora. Na kraju marta 2025. godine kratkoročne pozajmice MFI činile su 31,24% ukupnih pozajmica, dok su dugoročne činile 68,76%.

Na agregatnom nivou, MFI su tokom prva tri mjeseca 2024. godine ostvarile pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1,24 miliona eura, koji je, u odnosu na uporedni period prethodne godine, bio viši za 269.000 eura ili 27,62%.

2.3.1. Kamatne stope MFI

Na ukupno odobrene kredite

U martu 2025. godine prosječna ponderisana nominalna kamatna stopa (PPNKS) na ukupne kredite MFI iznosila je 18,84% što predstavlja godišnje smanjenje od 0,40 pp, odnosno pad od 0,56 pp u odnosu na kraj prethodne godine.

Prosječna ponderisana efektivna kamatna stopa (PPEKS) u ovom periodu iznosila je 20,98% što predstavlja godišnje smanjenje od 0,67 pp, odnosno pad od 0,68 pp u odnosu na kraj prethodne godine (grafikon 2.38).

PPEKS na ukupne kratkoročne kredite iznosila je na kraju marta 2025. godine 20,64% i bilježi pad od 0,42 pp na godišnjem nivou, odnosno pad od 1,16 pp u odnosu na kraj prethodne godine. PPEKS na ukupne dugoročne kredite iznosila je na kraju marta 2025. godine 21,00% i smanjena je za 0,69 pp na godišnjem nivou, i manja je za 0,65 pp u odnosu na kraj prethodne godine.

Na novoodobrene kredite

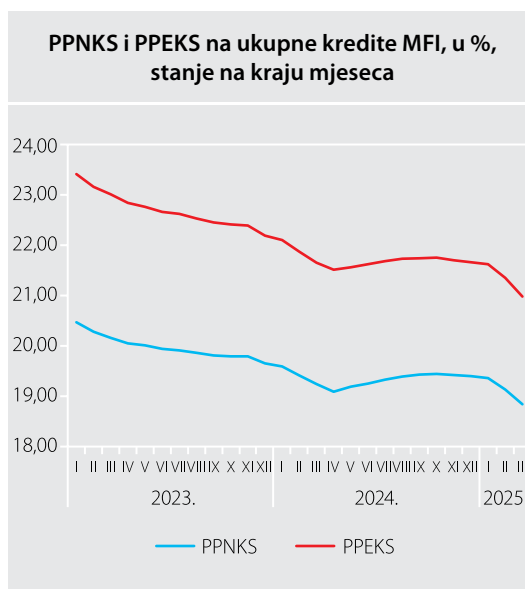
PPNKS na novoodobrene kredite MFI iznosila je u martu 2025. godine 16,98%, što čini godišnji pad od 1,11 pp, odnosno smanjenje za 2,52 pp u odnosu na kraj prethodne godine.

PPEKS na novoodobrene kredite iznosila je u martu 2025. godine 18,71%, i zabilježila je godišnji pad od 1,55 pp, odnosno smanjenje od 3,02 pp u odnosu na kraj prethodne godine (grafikon 2.39).

Posmatrano po ročnosti, PPEKS na novoodobrene kratkoročne kredite iznosila je u martu 2025. godine 20,10% i smanjena je za 1,05 pp na godišnjem nivou, a za 1,59 pp u odnosu na kraj prethodne godine.

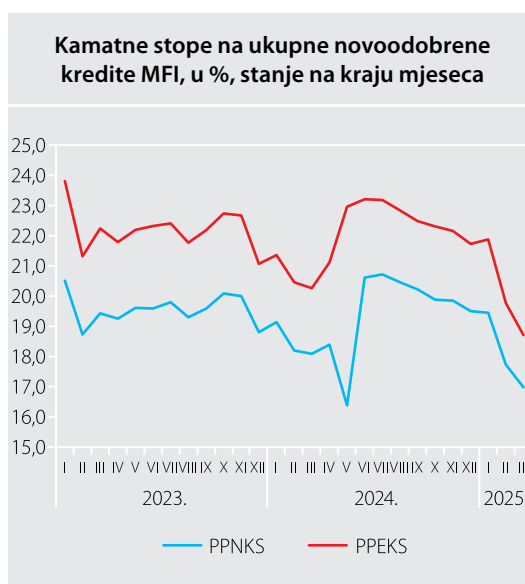
PPEKS na kredite odobrene sa ročnošću preko jedne godine iznosila je 18,52% i smanjena je za 1,59 pp godišnje, a za 3,21 pp u odnosu na kraj prethodne godine.

Grafikon 2.38

Izvor: izvještaji MFI i kalkulacije CBCG

Grafikon 2.39

Izvor: izvještaji MFI i kalkulacije CBCG

Posmatrano po namjeni za koju su odobravani krediti, tokom prvog kvartala 2025. godine, najveća PPEKS stopa zabilježena je na kratkoročne kredite odobrene za izgradnju građevinskih objekata i adaptacija (38,45% u februaru, 36,30% u januaru i 36,02% u martu), zatim na kratkoročne kredite za kupovinu automobila (35,75% u januaru), na dugoročne kredite za obrazovanje (35,52% u januaru) i na kratkoročne kredite odobrene za pripremu turističke sezone (32,43% u martu).

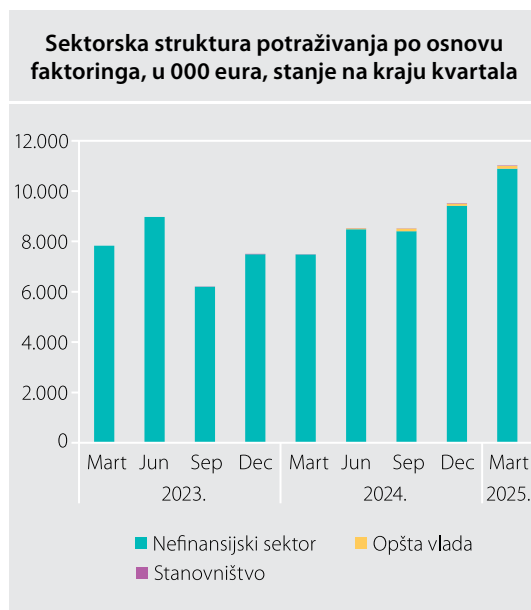
2.4. Faktoring društva

Na kraju marta 2025. godine bilansna suma faktoring društava iznosila je 11,90 miliona eura što predstavlja rast od 3,92 miliona eura ili 49,10% na godišnjem nivou, odnosno povećanje od 526.000 eura ili 4,62% u odnosu na kraj prethodne godine.

Dominantan dio ukupne aktive u iznosu od 11,02 miliona eura ili 92,58% činila su potraživanja po osnovu faktoringa i zabilježila su rast na godišnjem nivou u iznosu od 3,54 miliona eura ili 47,25%, odnosno povećanje u iznosu od 1,50 miliona eura ili 15,76% u odnosu na kraj prethodne godine. Na depozite kod banaka odnosilo se 254.000 eura, što predstavlja pad od 16.000 eura ili 5,93% na godišnjem nivou, odnosno smanjenje u iznosu od 923.000 eura ili 78,42% u odnosu na kraj prethodne godine. Preostali dio u iznosu od 686.000 eura odnosio se na kategoriju „ostala aktiva“ što predstavlja rast u iznosu od 419.000 eura, tj. uvećanje za 2,5 puta na godišnjem nivou, odnosno pad od 14.000 eura ili 2,00% u odnosu na kraj prethodne godine.

Najveći dio bruto potraživanja po osnovu faktoringa, u iznosu od 10,89 miliona eura ili 98,82%, na kraju marta 2025. godine odnosio se na nefinansijski sektor. Na Opštu vladu odnosilo se 115.000 eura ili 1,04%, dok se preostali dio od 15.000 eura ili 0,14% odnosio na sektor stanovništva (grafikon 2.40).

Grafikon 2.40

Izvor: izvještaji faktoring društava i kalkulacije CBCG

Factoring društva finansiraju se najvećim dijelom iz primljenih kredita koji su na kraju marta 2025. godine iznosili 9,21 milion eura i činili 77,34% ukupne pasive. Na godišnjem nivou, primljeni krediti zabilježili su rast u iznosu od 3,18 miliona eura ili 52,75%, dok su u odnosu na kraj prethodne godine bili viši za 504.000 eura ili 5,79%. Ukupan kapital faktoring društava iznosio je 2,33 miliona eura i činio je 19,55% pasive ovih institucija, dok se na kategoriju „ostale obaveze“ odnosilo 370.000 eura ili 3,11% bilansne sume. Na godišnjem nivou, ukupan kapital zabilježio je rast u iznosu od 567.000 eura ili 32,22%, odnosno 158.000 eura ili 7,28% u odnosu na kraj prethodne godine. Kategorija „ostale obaveze“ zabilježila je godišnji rast u iznosu od 174.000 eura ili uvećanje od 1,9 puta, odnosno pad u iznosu od 136.000 eura ili 26,88% u odnosu na kraj prethodne godine.

2.5. Društva za otkup potraživanja

Ukupna bilansna suma društava za otkup potraživanja na kraju marta 2025. godine iznosila je 8,14 miliona eura što predstavlja godišnji pad u iznosu od 213.000 eura ili 2,55%, odnosno pad od 58.000 eura ili 0,71% u odnosu na kraj prethodne godine.

U strukturi bilansne sume društava za otkup potraživanja na kraju posmatranog perioda dominantno učešće u iznosu od 5,82 miliona eura ili 71,51% ukupne aktive imala su neto potraživanja po osnovu otkupljenih potraživanja, koja su na godišnjem nivou zabilježila pad od 673.000 eura ili 10,37%, odnosno pad od 353.000 eura ili 5,72% u odnosu na kraj prethodne godine. Na depozite se odnosilo 867.000 eura ili 10,66% ukupne aktive, i ostvarili su rast od 111.000 eura ili 14,68% na godišnjem nivou, odnosno pad od 8.000 eura, ili 0,91% u odnosu na kraj prethodne godine. Na kategoriju „ostala aktiva“ odnosilo se 1,45 miliona eura ili 17,83% ukupne aktive i ona je zabilježila je godišnji rast u iznosu od 349.000 eura ili 31,67%, odnosno rast od 303.000 eura ili 26,39% u odnosu na kraj prethodne godine.

Društva za otkup potraživanja finansirala su se najvećim dijelom iz kapitala koji je na kraju marta 2025. godine iznosio 5,65 miliona eura i činio je 69,48% ukupne pasive. Primljeni krediti iznosili su 609.000 eura ili 7,49% ukupne pasive, dok se preostali dio u iznosu od 1,87 miliona eura ili 23,03% odnosio na kategoriju „ostale obaveze“. Kapital ovih društava zabilježio je godišnji rast od 984.000 eura ili 21,08%, odnosno 250.000 eura ili 4,63% u odnosu na kraj prethodne godine. Primljeni krediti bili su niži za 799.000 eura ili 56,75% na godišnjem nivou, dok su u odnosu na kraj prethodne godine bili niži za 126.000 eura, odnosno 17,14%. Kategorija „ostale obaveze“ zabilježila je godišnji pad u iznosu od 398.000 eura ili 17,52%, odnosno pad od 182.000 eura ili 8,85% u odnosu na kraj prethodne godine.

2.6. Razvojna banka Crne Gore

Bilansna suma Razvojne banke Crne Gore³⁶ na kraju marta 2025. godine iznosila je 405,66 miliona eura i bilježi godišnji pad u iznosu od 18,96 miliona eura ili 4,47%, odnosno pad od 13,83 miliona eura ili 3,30% u odnosu na kraj prethodne godine.

Ukupne obaveze iznosile su 293,85 miliona eura ili 72,44% ukupne pasive i bilježe godišnji pad od 24,08 miliona eura ili 7,57%, odnosno pad od 16,25 miliona eura ili 5,24% u odnosu na kraj prethodne godine.

Nekvalitetna aktiva je iznosila 23,44 miliona eura i činila je 5,78% ukupne aktive. Nekvalitetna aktiva bilježi godišnji pad u iznosu od 9,65 miliona eura ili 29,16%, odnosno pad od 1,93 miliona eura ili 7,59% u odnosu na kraj prethodne godine.

Razvojna banka Crne Gore je tokom prva tri mjeseca 2025. godine ostvarila pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 2,42 miliona eura, što je za 770.000 eura ili 24,16% manje u odnosu na isti period prethodne godine.

³⁶ Razvojna banka Crne Gore (RBCG), osnovana usvajanjem Zakona o Razvojnoj banci Crne Gore A.D. Podgorica ("Službeni list CG", broj 99/24), je pravni sljedbenik Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore AD.